

SI 1-7+8/9+10-12
TISKOVINA

Poština plačana pri pošti Slovenj Gradec

Cena: 2,92 EUR

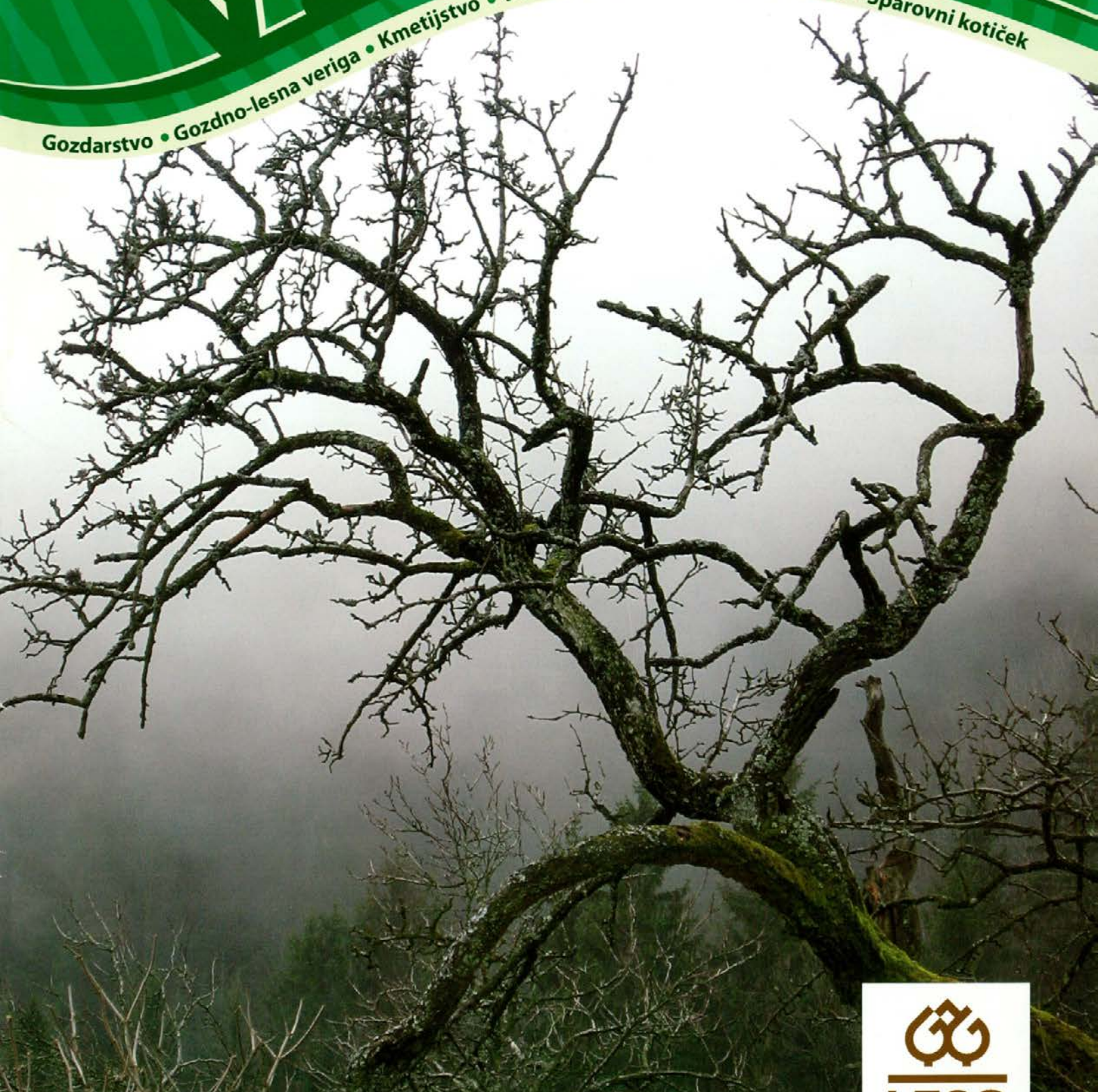
leto: XLVI | januar 2014 | številka: 1

**GOZDNO
GOSPODARSTVO**
SLOVENJ GRADEC D.D.

Wiharnik

Gozdarstvo • Gozdno-lesna veriga • Kmetijstvo • Veterina • Čebelarstvo • Zdravstvo • Šparovni kotiček

Leto je naokoli • To smo mi • Malha smeha • Razširimo obzorja • Prgišče zgodovine

**LESO
TEKA**

Listnica uredništva

Gozd in podnebne spremembe

Rezultat našega minulega dela

Primož Areh, dipl. inž. gozd.

Evropska komisarka za podnebne ukrepe Connie Hedergaard je dejala: "Gozdovi bodo kot ogromna skladišča ogljika igrali ključno vlogo v prizadevanjih za zadržanje globalnega segrevanja pod 2 °C. Bistven del podnebne strategije EU je zagotavljanje, da lahko evropski gozdovi še naprej opravljajo vse svoje funkcije. Trdno podpiram pravočasen začetek te razprave. Odzivi, ki jih bomo prejeli, nam bodo pomagali oblikovati učinkovite politike EU v zvezi s podnebjem in gozdovi."

Mislím, da se je tokrat zares začelo prebujanje "vseh" javnosti: v eksotičnih deželah in v gostilni v sosednji vasi. Vsi se strinjamo, da se naš planet sooča z nepopravljivimi posledicami podnebnih sprememb in da je potrebno hitro ukrepanje. Znanstveniki po svetu opozarjajo, da se posledice podnebnih sprememb kažejo hitreje, kot so pričakovali. Če se želimo izogniti najbolj črnim napovedim, je treba v prihodnosti preprečiti naraščanje izpustov toplogrednih plinov in znižati njihovo količino v ozračju, zlasti ogljikovega dioksida. Zaustavitev krčenja gozdov, še posebej izginjanja tropskih gozdov, ki delujejo kot "odtoki" za ogljik, ki absorbirajo ogljikov

dioksid, je bistvenega pomena za reševanje podnebnih sprememb. Gozdovi ne občutijo le vplivov podnebnih sprememb, temveč imajo tudi ključno vlogo pri prilagoditvenih ukrepih in ukrepih za varstvo podnebja. Sposobnost vezave ogljika je odvisna od vitalnosti in rastle moči gozdnih sestojev. Sposobnost gozda, da veže ogljik v biomaso in tla, daje učinkovito možnost ponovnega odvzema emisij CO₂ iz ozračja. Zaradi vedno večje izrabe lesa – trenutno predvsem v energetske namene – se ta sposobnost pod krinko varstva podnebja zmanjšuje, kar pomeni, da je narejene več škode kot koristi. Takšno zatiskanje oči pa je nesprejemljivo s stališča moralno etničnih vrednot, ki pa so trenutno tako v evropskem kot v svetovnem merilu bolj malo cenjene. Bog kapital žene voz po klancu navzdol z naraščajočo hitrostjo; saj poznate osnove fizike ($E = mc^2$)!

Kako pa podnebne spremembe vplivajo na naše, slovenske, evropske gozdove? Podnebne spremembe zaradi dolgega življenjskega cikla dreves še zlasti močno vplivajo na gozdne ekosisteme. Višje temperature in manjše količine padavin ustvarjajo nove rastne razmere. Pričakovati je spremembo vegetacijskih tipov in posledično izginevanje določenih drevesnih vrst, povečan obseg poškodb zaradi prekomerne namnožitve žuželk in bolezní gozdnega drevja, povečan obseg poškodb zaradi naravnih ujm. Zaradi večjega števila naravnih ujm se lahko povečujejo ogolele površine in posledično bolj množično sprožijo erozijski procesi. Pojavilo se bo veliko površin, ki bodo potrebne sanacij, posledično lahko to vpliva na stroške, na gospodarstvo in znižanje BDP-ja. Povečala se bo nevarnost za gozdne požare. Zaradi daljše vegetacijske dobe lahko pričakujemo hitrejšo rast dreves, ki pa jim bodo spremenjene rastne razmere ugajale. V prihodnosti lahko pričakujemo, da bo velika sprememba vegetacijskega tipa, zmanjšali naj bi se deleži bukovih gozdov, širila bi se termofilna vegetacija, naravni jelovi in smrekovi gozdovi bi se umikali v višje ležeče predele. Pojavijo se lahko novi patogeni organizmi, katerih areal do zdaj tukaj ni bil običajen. Kako pa lahko omilimo in delno saniramo nastalo stanje? Nujno in smiselno bo prilagojeno gospodarjenje z gozdovi, kjer bo treba načrtovati dolgoročno in pri tem upoštevati scenarije podnebnih sprememb. Treba je začeti izvajati ukrepe za prilagajanje gozdov na nove podnebne razmere čim hitreje, a hkrati tudi zelo premišljeno. Gozdove bo treba obravnavati kot edine tovarne, ki služijo namenu ponorov CO₂ in ne v energetske namene. Uporabljati bo treba les iz lokalnih gozdov in ga dobavljati po možnosti lokalnim podjetjem. S tem bi zmanjšali emisije, ki nastanejo pri prevozu lesa na dolge razdalje in lokalno odpirali nova delovna mesta. Sonaravno gospodarjenje z gozdovi, na katerem temelji naše slovensko in del evropskega gospodarjenja, bi moralo biti v osnovi sprejeto povsod. Lastnike gozdov bi bilo treba stimulirati z izplačevanjem nadomestil za izvajanje ukrepov varstva podnebja v gozdovih. Prav tako pa bi bilo nujno hitro in strokovno uvajanje novih znanj v gospodarjenje z gozdovi.

Pred dvema desetletjema so se svetovni voditelji v Riu sporazumeli o načelih za varovanje gozdov, kar je bil takrat eden največjih dosežkov svetovnega vrha za Zemljo. Od takrat je preteklo že kar nekaj vode, jaz pa še vedno čakam na rezultate te "prelomne konference". Kaj lahko naredim, razen da pozovem vse sektorje družbe, da se ponovno zavzamejo za ustrezno upravljanje, ohranjanje in trajnostni razvoj vseh vrst gozdov. In navsezadnje, dragi bralec, zari se vase, majhne spremembe naših vsakodnevnih navad lahko imajo velik pozitivni učinek na podnebne spremembe!

Informativni
gozdarski storži
v decembru 2013

Gorazd Mlinšek, univ. dipl. inž. gozd.

ZGS OE SG

December ali gruden naj bi bil najbolj veseli mesec v letu. Z njim zaključujemo leto, se spominjamo lepih in grdih stvari, ki so se zgodile. 25. decembra praznujemo božič, 26. decembra imamo državni praznik – dan samostojnosti in enotnosti. Najbolj živahno je ob prehodu starega leta v novo leto. Za božič in silvestrovo (31. december) si zaželimo vse najboljše, predvsem pa zdravja. Poleg omenjenih najbolj pogostih želja konec lanskega decembra so bile izgovorjene tudi želje, da leto 2014 ne bi bilo več tako krizno. Veliko nemirnih in neprijetnih dogodkov se je zgodilo v letu 2013, pestro pa je bilo tudi na gozdarskem področju. V decembru nam je prizaneslo vsaj vreme. V začetku decembra 2012 smo se tudi v dolini bili primorani razgibavati z lopatami za čiščenje snega. V decembru 2013 ta oblika rekreacije ni bila potrebna, razen v višjih predelih. V decembru 2013

Na nicini je konec decembra kipela in zmrznila talna voda.

V gozdu na Počevovem v Zagradu nad Prevaljami so po več kot 10 letih odstranili ograjo za skupinsko zaščito sadik in naravnega mladja – uspeh zaščite je viden.

je prevladovalo predvsem jasno do delno jasno vreme v kombinaciji z oblačnostjo. Več jasnine je bilo v višjih predelih. Zaradi toplotnega obrata se je predvsem v Mislinjski in Dravski dolini v posameznih dneh zadrževala jutranja megla, zelo pogost pa je bil pas megle na nadmorski višini od 500 do 800 m. Višje je bilo jasno, a tudi topleje (18. 12. na Rogli 10 °C). Zadnji decembrski teden je bil na Koroškem, pa tudi v drugih krajih Slovenije, moker. Na Koroškem je začelo rahlo rositi 25. decembra. Božič je bil zelen tudi v višjih predelih, snežilo je le nad 2400 m nadmorske višine. Nad 800 m je snežilo 27. decembra, vendar količina novo zapadlega snega razen na Peci ni bila velika. 30. decembra je sneg pobelil pobočja koroških planin vse do nadmorske višine 500 m. Rahlo je rosilo v koroški regiji lokalno različno v presledkih zadnji dan v letu, noč v novo leto je bila oblačna. Najnižje dnevne temperature v decembru so bile od -9 (4. 12.) do 8 °C (25. in 26. 12.), najvišje dnevne pa od -2 (3. 12.) do 10 °C (24. 12.).

Vremenske razmere so bile večji del decembra zelo primerne za delo v gozdu tako za revirne gozdarje kot tudi za izvajalce del v gozdu, med katerimi so tudi lastniki gozdov. Žal pa smo bili primorani gozdarji javne gozdarske službe zaradi pomanjkanja denarja za materialne stroške (bencin, kilometrina, drugo) tudi v decembru ostati v pisarnah. Zaradi terenske odsotnosti revirnih gozdarjev so se jezili predvsem lastniki

gozdov in prevozniki hlodovine. Počakati so morali na označbo drevja za posek, izdajo odločb in prevoznic lesa iz gozda. Prevozi na teren so bili sproščeni po 17. decembru, **ko je bil imenovan vršilec dolžnosti direktorja Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS) Damjan Oražem na mesto odstavljenega Iva Trošta.**

V decembru je bilo veliko razmišljanj in razgovorov, pa tudi negotovanja o vrednotenju in obdavčenju nepremičnin. Obdavčen je tudi gozd. **Osnovi za izračun vrednosti gozdov sta rastiščni koeficient in odprtost gozda.** S pomočjo rastiščnega koeficienta gozdarji vrednotimo rodovitnost in proizvodno sposobnost gozdnih tal. Lastnosti gozdnih tal so zaradi razgibanega reliefa in vremenskih razmer pestre že na majhnih gozdnih površinah. **Tej pestrosti se prilagajajo posamezne rastline, ki sestavljajo posamezne fitocenološke združbe.** Podatke o rastiščnih koeficientih na posameznih parcelah je ZGS posredoval na Geodetsko upravo RS v letu 2013. **Večjo vrednost ima gozd, ki je odprt z gozdnimi in drugimi prometnicami.** Podatke o odprtosti gozda je javna gozdarska služba podala GURS leta 2010, nove podatke o odprtosti gozda so na geodetski upravi prejeli oktobra 2013. **Davek na gozdove znaša le 0,07 % od prosplošene vrednosti gozda. Najvišja vrednost davka za gozd je 5 EUR na hektar gozda.**

V novembrskih informativnih gozdarskih storžih sem obvestil lastnike gozdov, ki so izvajali gojitvena in varstvena dela v letu 2013, **da bo nakazilo sofinanciranih izvedenih gozdnogojitvenih in varstvenih del, obračunanih v zadnjem zahtevku, izvedeno še v decembru. To se ni zgodilo. Vsi lastniki gozda, ki so imeli obračunana dela v tem zahtevku, so dobili denar na svoj transakcijski račun 6. januarja 2014. Izplačana denarna sredstva ne bremenijo letošnjih proračunskih sredstev za vlaganje v gozdove, temveč lanska.** Lastniki so dobili manjši znesek od obračunanega zaradi izplačila akontacije dohodnine. ZGS je v skladu z Zakonom o davčnem postopku kot izplačevalec sredstev za vlaganja v gozdove ob nakazilu izračunal in odtegnil akontacijo dohodnine. **Ta znaša za rezidente, ki so prejeli nakazilo, večje od 200 EUR, 10 % od davčne osnove. Akontacija ni bila odtegnjena, če je bilo nakazilo enako ali manjše od 200 EUR. V letu 2014 je davčna osnova enaka dohodku, dohodek pa je vrednost dela in vrednost materiala skupaj. Obnova ni obdavčena.**

Nezimski idila na začetku decembra

Nadaljevanje na str. 4

Decembrski informativni gozdarski storži so bolj birokratski in manj terensko

Pogled s Kop Foto: Marta Krejan

Osma licitacija vrednejših sortimentov lesa v polnem teku

Jože Urbančl

Sredi januarja je bil zaključen dovoz lesa na prizorišče licitacije. Vse hlode je bilo treba prevzeti, oštevilčiti in jih vpisati v katalog za kupce. V njem so navedeni licitacijska številka posameznega hloda, drevesna vrsta, dolžina, premer in volumen. 22. januarja bodo zainteresirani kupci začeli z ogledom. Možnost ogleda in oddaja ponudb bosta trajala do 3. februarja do desete ure, ko bo javno odpiranje ponudb v gostišču Murko. Vse prispele ponudbe v zaprtih ovojnica bodo javno odprte. Posamezni hlood bo seveda odpeljal tisti, ki bo ponudil najvišjo ceno. V primeru dveh ali več enakih ponudb se med njimi izvede žreb. Izdelal se bo nov katalog z vpisanimi

doseženimi cenami, o rezultatih pa se bo obvestilo tako prodajalce kot kupce. Dan odprtih vrat, ko bomo predstavili rezultate dražbe, bo letos 12. februarja 2014. Ob tej priložnosti bo ob 9. uri tiskovna konferenca v gostišču Murko. Obiskovalci iz cele Slovenije, pa tudi iz tujine, si bodo takrat lahko ogledali

hlodovino in predstavitev delovanja strojev s področja gozdarstva.

Organizatorji licitacije prisrčno vabimo vse zainteresirane, da se udeležite te prireditve, na kateri boste imeli možnost videti najkvalitetnejšo slovensko hlodovino.

Prisrčno vabljeni!

"Šikana" lesena hiša

Dragomir Cvejić

Brunarica, prvotno kočja za pastirja, v tem okolju še včeraj nenavaden prestiž, danes preudarna naložba v kakovostnejše življenje.

Les je eden izmed najvzdržljivejših gradbenih materialov, kar lahko vidimo na številnih lesenih hišah, posejanih po vsej Skandinaviji. Temu pritrjujejo tudi klimatske razmere v tem delu Evrope.

V sodobnem času prevladuje težnja po bolj zdravem načinu bivanja in odgovornejšem odnosu do narave. Les je v Sloveniji samoumevna dobrina, ki ji posvečamo premajhno pozornost. Zato razloge za vrnitev lesa kot glavnega gradnika naših domov lahko naštejemo kot ekološke, biološke in gospodarske.

Te odgovornosti do okolja se je z vso resnostjo lotila tudi družina Bajželj, ki je v leto 2014 stopila z novo pridobitvijo – leseno brunarico iz slovenskega lesa. Hiša je prekrita z opečnato kritino ter je trenutno v fazi postavitve oken in izdelave pregradnih skeletnih sten. Dodatno je izolirana z ovčjo volno, katere vlakna vsebujejo lanolin, maščobo, ki povečuje izolativnost. Je pa znano, da ima ovčja volna močan vonj, a ta sčasoma izgine.

Družina se bo v hišo vselila, ko bodo zaključena vsa dela, ki še sledijo. Takrat jo bomo lahko ponovno povprašali o tem, kako je v njej živeti.

Milana Bajžlja smo tokrat povprašali po prvih vtisih in kaj jih je privedlo do odločitve, da bo njihova hiša lesena.

Za leseno hišo smo se odločili zaradi tega, ker je na Koroškem in v Sloveniji lesa v izobilju. Z leseno gradnjo bomo najmanj obremenili okolje. Po izteku življenjske dobe jo preprosto razstavimo in les uporabimo za kurjavo. Lesene stene v hiši uravnavajo naravno klimo povsem same. Je prijetna za bivanje in lepo se vklopi v naravno okolje.

Kdo vam je pomagal pri izbiri načina gradnje?

Nihče nam ni konkretno pomagal. Prebirali smo članke ter si na obiskih ogledovali brunarice, kjer smo dobili še dodatno potrditev, da je ta odločitev prava.

Koliko časa je preteklo od vaše prve ideje do trenutne faze postavitve hiše?

Preteklo je približno dve leti. Na tem mestu je stala stara hiša, katere tloris smo preuredili. Smer postavitve je ostala ista. Smo pa malenkost povečali tloris.

Ali imate željo komu pomagati pri odločitvi za leseno gradnjo?

Imamo željo pomagati pri odločitvi za leseno hišo, kakor tudi razkazati notranjost naše.

Kaj pravijo vaši otroci?

Otrokom je hiša všeč. Pravijo, da je "šikana".

"Šikana" hiša v Tomaški vasi Foto: Marta Krejan

**LESO MASIVNE
TEKA LESENE
HIŠE**

Mi smo za les!

Viharnik

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.**

Izdaja:

Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d.
Vorančev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

telefon: 02 88 39 480
faks: 02 88 42 684
e-mail: viharnik@gg-sg.si

Direktor:

Silvo Pritrznik

Glavna in odgovorna urednica:

Marta Krejan, prof.

Uredniški odbor:

Marta Krejan, Ida Robnik, Danijela Zaveršnik,
Saša Šuhel, Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik,
Mateja Uršnik

Lektorica:

Marta Krejan, prof.

Fotografija na naslovnici:

„Januar v Osirnikovi hruški“

Foto: Gorazd Mlinšek

Oblikovanje in grafična priprava:

Unigraf - Igor Senekovič, s. p., Prevalje

Tisk:

ZIP center, d. o. o., Ravne na Koroškem

Na podlagi mnenja ministrstva za Informacije z dne 30. 1. 1992 je Viharnik proizvod informativnega značaja (tč. tarifne številke 3).

Zopet imamo klavnico na Koroškem

Bernarda Javornik, univ. dipl. inž. kmet.

Že več kot 10 let je na Koroškem tlela želja po izgradnji klavnice, kjer bi bil mogoč zakol goveda za lastne potrebe kmetov in tudi javno potrošnja. V letu 2009 je kmet in takrat še samostojni podjetnik Anton Naveršnik s partnerico Jelko in sinom Boštjanom pristopil k pridobivanju dokumentacije za izgradnjo klavnice. Cilja investitorja sta bila postavitve objekta za klanje živine ter registracija dopolnilne dejavnosti na kmetiji. In zgodilo se je: v petek, 6. decembra 2013, je na kmetiji Naveršnik v Otiškem Vrhu potekalo odprtje nove klavnice.

Po idejnem projektu Irene Kos, specialiste za predelavo mesa na Kmetijsko gozdarskem zavodu Celje, je bil tam izdelan tudi tehnološki projekt. Temu je sledilo pridobivanje projektno tehnične dokumentacije, ki jo je izdelal projektant Vlado Vogrin iz Radelj. V juniju 2010 so pridobili gradbeno dovoljenje za klavnico s prostori za predelavo mesa. Danes ima objekt pridobljeno uporabno dovoljenje ter izdano začasno odločbo Uprave za varno hrano o odobritvi za zakol govedi, kopitarjev, prašičev, drobnice in izkoževanje gojene divjadi. Letna kapaciteta zakola je do 1000 GVŽ (glava velike živine).

Na Kmetijsko gozdarskem zavodu Celje smo Naveršniku pomagali že pri pridobivanju dokumentacije. Naše sodelovanje se je nadaljevalo tudi v letu 2011, ko smo mu v septembru pomagali izdelati vlogo ter poslovni načrt za prijavo na javni razpis, ki ga je objavilo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za Ukrep 123, Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom. Vloga je bila aprila 2012 odobrena, a namenska sredstva bodo izplačana šele po uspešno vložnem zahtevku letos. Investitor se je po temeljitem premisleku odločil, da bo na razpisu sodeloval le s prijavo za opremo ter nekaj materiala za gradbeno obrtniška dela.

Investicijo je preko javnega razpisa finančno podprla tudi občina Dravograd, zaradi česar imajo kmetje z območja

Županja Marijana Cigala je ob odprtju z veseljem prerezala trak.

občine 10-odstotni popust pri plačilu usluge klanja.

In kakšen je tehnološki koncept? Gre za objekt v velikosti 19,50 X 11,30 m. Glede na tehnološke zahteve so v objektu na voljo naslednji prostori: prostor za zakol živali, dve hladilni

komori za sveže meso, hlajen prostor za klavniške odpadke, prostor za čiščenje vampov, prostor za predelavo mesa, prostor za termično obdelavo, prekajevalnica, zorilnica, pisarna, manjši prodajni prostor in sanitarije.

Živali bodo lastniki na klanje dovažali po vnaprej dogovorjenem urniku (telefonska številka za naročila 040 810 461). Prvi zakol je bil opravljen v sredo, 27. novembra 2013. Pri vseh zakolih je prisoten uradni veterinar inšpektor.

Celotna vrednost investicije je nekaj nad 600.000,00 €, od tega je vrednost opreme 134.000 €, ostalo pa predstavlja gradbeni del z ureditvijo okolice.

Da je bila postavitve klavnice na Koroškem res nujna, pričajo številni klici rejcev govedi, ki želijo naročiti uslugo zakola živali. Zato iskrene čestitke investitorju Antonu in njegovi družini za pogum, da so pristopili k tako smelemu projektu. Želim, da jim morebitne začetne dileme pri samem delu ne vzamejo volje. Vsem tistim, ki boste potrebovali njihove usluge, pa želim zadovoljstva po dobro opravljenem delu.

Po opravljenem prvem zakolu

Družina Naveršnik ob odprtju

Srečanje upokoјencev Koroške kmetijsko- gozdarske zadruga Slovenj Gradec

Mirko Tovšak

Tako kot vsako leto je uprava Koroške kmetijsko-gozdarske zadruga Slovenj Gradec povabila vse svoje upokoјence na novoletno srečanje. Srečanje je bilo v veliki dvorani področne zadruga Dravograd, prireditve pa se je udeležilo okrog 40 upokoјenih delavcev nekdanjih kmetijskih zadrug s Koroške.

Pred leti so namreč na območju Koroške delovale samostojne zadruga s sedeži v večjih mestih Mežiške, Dravske in Mislinjske doline. Te so se kasneje združile v skupno zadruga s sedežem v Slovenj Gradcu, tako da se ob srečanjih dobivajo sedaj že upokoјeni delavci zadrug s celotnega območja Koroške in obudijo spomine na leta, ko so tlakovali pot nadaljnega razvoja zadrugaštva na našem območju.

Na srečanju je udeležence pozdravila sedanja direktorica Danica Ramšak, ki je

Skupinski posnetek udeležencev srečanja

tudi predstavila uspehe poslovanja zadruga v letu 2013 ter načrte, ki jih imajo pri razvoju zadruga v prihodnjih letih. Poslovanje so lansko leto zaključili pozitivno. Res dobiček ob koncu leta ni bil velik, vendar je pomembno, da zadruga v sedanjih kriznih časih posluje brez rdečih števil. Na to smo tudi upokoјenci ponosni, saj tako vidimo, da tudi naše preteklo delo in trud nista bila zaman. V svoji predstavitvi je še posebej poudarila, da v zadnjih letih veliko investirajo v razvoj zadrugašnih trgovin. Tako bodo po otvoritvi trgovskega centra v Starem trgu spomladi prihodnjega leta

odprli novo, sodobno opremljeno trgovino v Črni na Koroškem, nato pa še novo trgovino v Ožbaltu ob Dravi. Prisotne je pozdravil tudi predsednik zadruga Stane Koprivnikar in vsem ob iztekajočem se letu zaželel še veliko srečnih in zdravih let tudi v prihodnje.

Srečanje upokoјencev je popestrila še igralska skupina z Ojstrice nad Dravogradom, nato pa so se upokoјenci še nekaj časa družili in obujali spomine na delovna leta, ko so skupaj ustvarjali pogoje za delovanje sedanje zadruga.

Zima bo

Janez Bauer

Bi se reklo: naslov, poln optimizma. Pa saj čebelarji tudi smo optimisti. Skrbimo za te naše majhne čebelice, pa če je kaj medu od njih ali pa ne. Kdor pa si je nabavil čebele zato, da bi veliko zaslužil, bo pa kmalu ostal brez njih in bo prenehal čebelariti. Z našo živino je že tako, da ji moramo bolj služiti, kakor pa od nje zaslužiti.

Začelo se je novo leto. Kot je že običajno, si vedno ob začetku leta postavljamo nove cilje in polni upanja pričakujemo, kaj nam bo to leto prineslo. Prav je tudi, da obiščemo čebelnjak, odstranimo kako vejo, ki se je naslonila na streho in ob sunkih vetra ropota po čebelnjaku. Nastavimo tudi pasti za miši, da nam ne ogledajo rezervnega satja.

Čebele imajo v tem času najraje mir. Stisnjene v zimsko gručo počivajo in pričakujejo sončne tople dni. Se pa skoraj vedno ob tem času pojavi debata o tem, ali čebele zebe in ali jih je treba odevati in pokrivati. Vsakemu takemu mojstru, ki ga to zanima, takoj povem, da moja žena celo zimo plete šale in nogavice za

čebele, da jih ne bi zeblo. Pa šalo na stran. V današnjih časih sodobne tehnike so se tudi nekatera gasilska društva opremlila s termovizijsko kamero. To je kamera, ki nam prikaže bolj ali manj tople predele do stopinje natančno. S tako termovizijsko kamero so pregledali tudi panj, poln čebel. Ugotovili so, da temperatura okrog čebelje gručice ni kaj dosti višja, kot pa je temperatura okolice. Tudi v notranjosti čebelje gručice ni kaj dosti višjih temperatur nad ničlo. Čebele se ob prihodu mraza stisnejo v gručo in otpnejo. Takrat je poraba hrane najmanjša in prav tako se čebele zelo malo iztrošijo. Temperaturo v sredini zimske gručice čebele dvignejo šele konec januarja ali v začetku februarja, ko začne matica zalegati prve čebele. Za razvoj zalege čebele potrebujejo temperaturo 33 °C in to temperaturo morajo tudi stalno vzdrževati. Takrat precej naraste poraba po hrani. To je tudi pravi čas, da čebelam pomagamo. Primerno jih odenemo, da njihovo ogrevanje ne uide

Nadaljevanje na str. 8

iz panja. V čebelnjaku so panji tesno eden zraven drugega in se tako med seboj ogrevajo. Na sprednji strani panja je dvojna stena, vmes pa izolacijski material, ki preprečuje ohlajanje. Zapažiti moramo torej samo zadnjo stran panja. To najbolj naredimo s penasto gumo debeline 5 cm, ki jo na tesno zatlačimo ob zadnji steni panja. Zadnja vratca morajo ostati odprta! Namreč penasta guma prepušča vlago, toplote pa ne. Vlaga izhaja ven, zato so panji topli in suhi. Zapomnite si, vlaga je največji sovražnik čebel.

Torej, čebelarji, poiščite gasilce in pregledjte svoje panje. Veliko zanimivih stvari boste videli. Potem pa le napišite, kaj ste ugotovili, kakšna slikica pa tudi ne bi škodovala.

V primeru, da bi zapadel sneg, pa le hitro počistite pred čebelnjakom in potrosite listje ali žagovino. V februarju, če bodo temperature ugodne, že lahko pričakujemo prvi izlet čebel.

Potem bo pa dela vsak dan več.

Ljubo doma, kdor ga ima

Mihaela Lenart

Star pregovor, ki drži. Lepo je imeti miren in topel dom, še lepše pa je, če je tudi njegova zunanost lepa.

Odkar mi je umrl mož, sem vso skrb za hišo prevzela sama. Že od malega sem navajena skromnosti in vedno sem znala vsak dinar skrbno in prav obrniti in ga vložiti tja, kamor je bilo treba. Čas je tekel in otroci so šli po svoje. Posestvo sem prepustila sinu, ki je za svojo družino zgradil nov dom, sama pa sem ostala v svoji stari hiši. Uživam svoj mir in lepo mi je, in kadar mi čas dopušča, kaj napišem ali naslikam. Vesela sem tudi prijaznih obiskov.

Vsa leta sem po malem prenavljala notranjost svojega doma, zadnje čase pa sem si želela obnoviti tudi zunanost.

Fasada je bila predvsem zaradi vlage namreč že precej dotrajana. Z močno željo in dobrim zidarjem mi je to sredi lanskega novembra tudi uspelo.

Ravno takrat sem se slišala po telefonu s prijateljem citrarjem in sem ga skupaj z njegovimi pevkami povabila na obisk. Ker so odlični in bi bilo škoda, da bi jih poslušala sama, sem se odločila, da povabim še podgorskega župnika in nekaj prijateljev. Pripravila sem pojedino in s petjem in pogovorom smo proslavili obnovo mojega doma.

Obisk pri Stanku Šajblerju

Ivan Rus

Vlado Smrečnik in Stanko Šajbler

Iz malega kraja Vas, ki leži debel kilometer vzhodno od Radelj ob Dravi, izhajata kar dva ljudska umetnika samouka: Vlado Smrečnik in Stanko Šajbler. Prvi izdeluje intarzije, drugi miniaturne mline, hiše, cerkve in podobne reči.

Čudovite miniaturre

Stvaritve Stanka Šajblerja so me močno prevzele. Voda je žuborela in vrtela mlinsko kolo, nekoliko niže je gnala spet drugo mlinsko kolo. Vse to je prikazano v miniaturi. Stanko je po poklicu električnik, vendar se je v pokoju ves predal oblikovanju lesa. V tem je

našel izpolnitev svojih želja. Veseli ga, če lahko svoje umetniške izdelke, na katere je zelo ponosen, pokaže tudi drugim.

Pravi, da bo še ustvarjal, ker mu še ni manjkalo izvirnih idej.

Miklavžev koncert

Ivan Pavlič

Neja Krenker s prijatelji

Društvo diabetikov Dravograd Polžki je skupaj z ansamblom Stare sablje organiziralo Miklavžev koncert, ki je bil v avli Osnovne šole Neznanih talcev Dravograd v četrtek, 5. decembra 2013.

Društvo je samostojno, nepridobitno humanitarno društvo, ki združuje ljudi na območju občine Dravograd, neposredno ali posredno prizadete zaradi sladkorne bolezni, ljudi, ki se na kakršen koli način ukvarjajo z zdravljenjem sladkorne bolezni in njenih posledic, ter ljudi, ki so pripravljeni na kakršen koli način pomagati prizadetim zaradi sladkorne bolezni ali se je želijo obvarovati. V društvo se člani vključujejo prostovoljno z namenom, da usklajujejo in zadovoljujejo skupne interese na področju zdravstva, socialnega varstva, rekreacije, druženja, izobraževanja in izmenjave izkušenj.

Poleg ansambla Stare sablje ter skupine Polžki, ki so za to priložnost tudi zapeli, so nastopili še pevka Neja Krenker s prijatelji, pevka Lidija Vinšek, skupina diatonikov Oldtimerji ter KD moški pevski zbor Štefan Goršek – Čaki. Program je povezovala Katja Čevnik. Udeležence je obiskal in obdaril tudi sv. Miklavž, parklje pa so zamenjali kar polžki sami.

Udeležba na koncertu je bila brezplačna, darovane prostovoljne prispevke pa bodo polžki namenili za izvajanje preventivnih zdravstvenih programov ter promocije zdravega načina življenja.

Dvorana se je napolnila

Miklavž s polžki

Moški pevski zbor Štefan Goršek – Čaki

Spominski dan Sever

Franc Areh

V nedeljo, 1. decembra 2013, je v dvorani Lopan v Mislinji potekala osrednja slovesnost ob spominskem dnevu Združenja Sever. Slovesnost sta pripravila Zveza policijskih veteranskih društev Sever Slovenije in policijsko veteransko društvo za Koroško.

Takrat je minilo 24 let od napovedanega mitinga resnice v Ljubljani, dogodka, ki bi lahko vodil v izredne razmere zaradi destabilizacije slovenske politike in ustvarjanja dvoma v javnosti, za posledico pa bi lahko imel vnovičen podrejen odnos do takratne jugoslovanske centralistične in hegemonistične politike, in to samo zato, ker je bil slovenski družbenopolitični in kulturni prostor od ostalih takratnih republik že mnogo bolj razgiban in živahen. Slovenski prostor se je že takrat učil dihati demokratično in pluralno. Zaradi enotnosti slovenskega političnega vodstva in vsega slovenskega ljudstva, izredne profesionalnosti takratne milice in akcije, poimenovane Sever, je ideja propadla. Mitingu resnice je bilo enotno in odločno rečeno ne. Mitinga ni bilo, Sever je ostal in obstal.

Proslava v Mislinji Foto: Prima Foto

Zbrane sta nagovorila mislinjski župan Franc Šilak in predsednik Združenja Sever Miha Molan. Slavnostni govornik je bil predsednik Državnega zbora Janko Veber. Slovesnosti so se udeležili številni člani Združenja Sever in gostje, med njimi ranjeni in svojci padlih v vojni za Slovenijo, državni sekretar v MNZ Boštjan Šefic s sodelavci, generalni direktor policije Stanislav Veniger s sodelavci, brigadir Vojteh Mihevc in drugi predstavniki Slovenske vojske, predsedniki ali predstavniki veteranskih in domoljubnih organizacij, združenih v KoDVOS (Koordinacija domoljubnih in veteranskih organizacij Slovenije), ter predstavniki drugih policijskih stanovskih društev, OZVVS in veteranskih in

domoljubnih društev z območja Koroške, župani in predstavniki koroških občin ter drugi.

Na slovesnosti so bila podeljena najvišja priznanja Zveze policijskih veteranskih društev Sever – plaketa in zlati znak Sever. V kulturnem programu so nastopili Moški pevski zbor Šmartno, kantavtor Milan Kamnik in Policijski orkester pod vodstvom dirigenta Tomaža Kmetiča. Prireditev je povezovala Monika Golob. Po končanem uradnem delu je sledilo družabno srečanje.

Drugi odstavek povzet po: Policijsko veteransko društvo Sever Ljubljana, http://www.drustvo-severlj.si/?lang=&option=news&news_id=485&tabs=1

70. obletnica ustanovitve Zidanškove brigade

Anja Vajde, TIC Vuzenica

Foto: Ivo Brodar

V nedeljo, 12. januarja 2014, smo se na Sv. Primožu zbrali na proslavi v čast 70. obletnice ustanovitve Zidanškove brigade, ki je bila ena najuspešnejših štajerskih partizanskih enot. Zbralo se je veliko domačinov in domovinskih in veteranskih organizacij.

70 let je posebej visok in častitljiv jubilej, ki smo ga temu primerno tudi obeležili. To je bila odlična priložnost, da smo se ponovno in še enkrat spomnili časa in ljudi, ki so doživljali grozote II. svetovne vojne in njenih posledic.

Župan Vuzenice Franjo Golob, ga. Komel in tovariš Franta Komel, komisar Zidanškove brigade

Zagotovo se zberemo na Sv. Primožu tudi prihodnje leto!

V pestrem kulturnem programu so nastopili: nepogrešljiva Vaška godba Vuzenica, učenci OŠ Vuzenica in ansambel Diaton. Zadonele so vsem dobro poznane partizanske pesmi, v pozdravnem govoru nas je prijazno pozdravil župan Občine Vuzenica, Franjo Golob. Slavnostni govornik je bil ob tej priložnosti tovariš Franta Komel, komisar Zidanškove brigade.

Naj spomnimo še na priložnostno razstavo vseh izdaj in spominske izdaje posvečene Titu, ki jo je ob tej priložnosti pripravilo Filatelistično društvo "Drava" Muta -Vuzenica.

Po končanem uradnem delu proslave smo si v prenovljenem Vaškem domu krajanov vsi skupaj privoščili toplo malico, ki jo je pripravilo aktivno domače društvo TŠD Primož Šentjanž.

Pester kulturni program ob spomeniku

Tradicionalni božični koncert v Lehnu

Mag. Jože Marhl

V minulih prazničnih decembrskih dneh je Kulturno umetniško društvo Lehen pripravilo božični koncert z vsebinsko bogatim programom, ki ga je povezovala Sanja Tacer.

Številne zbrane od blizu in daleč je pozdravila podžupanja Občine Podvelka Slavica Pečovnik Urh, med njimi častna občana Občine Podvelka Boruta Končnika in avtorja tega prispevka, predsednico KUD Lehen Anico Ričnik, občinskega svetnika iz Vaške skupnosti Lehen Stanka Mumla, predsednico sveta te vaške skupnosti Marjanco Hrastnik ter ravnateljico OŠ Brezno-Podvelka Ireno Jelenko. Med drugim je spregovorila tudi o uspešni realizaciji programa Občine Podvelka za leto 2013 in o planu občine za leto 2014. Izrekla je tudi najlepše želje za praznike in za leto 2014.

Kulturni program so izvedli domači mešani pevski zbor z zborovodkinjo Barbaro Mrak in moški pevski zbor

Kulturno prosvetnega društva Lija Kovač iz Vuhreda z zborovodkinjo Urško Pečonič ob spremljavi Jaka Potočnika na kitari in Marjana Valenteja na pojoči žagi. Praznični program so pripravili tudi otroci iz vrtca Lehen in otroški pevski zbor Podružnične šole Lehen s solistkama Ano Grdadolnik in Mojco Širec z zborovodjem Otom Kolednikom, koncert pa je obogatila flavtistka Gabrijela Sušek Planinšič. Dramska skupina društva iz kraja je uprizorila jaslice in prihod Svetih

treh kraljev, uprizoritev je na klavirju spremljala Lana Uran.

Na zaključku programa se je predsednica KUD Lehen Anica Ričnik zahvalila vsem nastopajočim in vsem, ki so prispevali svoj delež k izvedbi božičnega koncerta, ter vsem obiskovalcem zaželela lepe praznike in vse dobro v letu 2014. Za pogostitev s toplimi napitki in božičnimi sladkimi dobrotami pa so poskrbele prizadevne domačinke.

Nastopajoči na božičnem koncertu v Lehnu

Spominska slovesnost pri Treh žebljih

Mirko Tovšak

Tudi letos so občine z območij, kjer je deloval Pohorski bataljon, skupaj z Zvezo združenj borcev za vrednote NOB pripravile spominsko slovesnost ob 71-letnici poslednjega boja Pohorskega bataljona pri Treh žebljih na Osankarici. Prireditvi je prisostvovalo več kot 1000 udeležencev.

Med njimi so bili tudi predstavniki sosednjih občin, vojske in vidni predstavniki političnega življenja naše države: Borut Pahor, Janko Veber, Roman Jakič, Igor Lukič in še nekateri drugi. Slavnostni govornik je bil minister za obrambo Roman Jakič, ki je v svojem nagovoru posebej poudaril potrebo po enotnosti v sedanji državi, takšni enotnosti in herojstvu, kot smo jima bili priča v enotah NOB med drugo svetovno vojno. Borci Pohorskega bataljona so, po njegovih besedah, žrtvovali svoja življenja v boju za to, da bodo svobodo v polnosti doživeli vsaj prihodnji rodovi.

Delegacija Občine Mislinja polaga spominski venec ob spomeniku.

V tem je tudi veličina njihove žrtve. Po krajšem kulturnem programu so številne delegacije ob spomeniku padlim borcem Pohorskega bataljona položile spominske vence. Med prvimi predsednik države Borut Pahor, med občinami pa tudi delegacija Občine Mislinja z županom Šilakom. Območna enota Zveze združenj borcev za vrednote NOB iz Mislinje je organizirala avtobusni prevoz za Mislinjčane, ki so se želeli udeležiti slovesnosti. Povabilu se je odzvalo več kot 40 posameznikov. S tem dejanjem so se med drugim poklonili tudi dvema padlima borcema Pohorskega bataljona iz Mislinje, Zdravku Čebularju in Ernestu Prevolniku.

Pohorski bataljon je bil ustanovljen 11. septembra 1942 v Dobrovljah na Pohorju. V začetku je enota štela

90 borcev, poveljeval pa ji je Rudolf Mede. Pohorski bataljon je na tem območju izvedel številne akcije. Konec decembra 1942 se je premaknil proti Osankarici, kjer si je uredil zimski tabor. Prve dni leta 1943 so Nemci odkrili tabor in tako je 8. januarja 2000 nemških vojakov obkolilo borce bataljona. V neenakem boju je 69 borcev izgubilo svoje življenje, pri življenju je ostal le en borec, ki je bil ranjen. Tega so kasneje Nemci po strahovitem mučenju ustrelili kot talca. Padli borci so bili odpeljani v avstrijski Gradec, kjer so še danes pokopani na tamkajšnjem pokopališču.

Del borcev Pohorskega bataljona, ki na dan borbe pri Treh žebljih niso bili v taboru, je padel kasneje po izdajstvu v Završah nad Mislinjo.

Udeleženci slovesnosti iz Mislinje pred muzejem NOB na Pustovi domačiji

Božični koncert združenih pevskih zborov dravogradske občine

Vanča

Foto: Franci Kotnik

V nedeljo, 29. decembra, je bil v cerkvi sv. Janeza Evangelista božični koncert združenih pevskih zborov, ki prepevajo v občini Dravograd. Predstavilo se je devet pevskih zborov. Vsak je nastopil z dvema božičnima pesmima. Ob zaključku prireditve so se pred oltarjem zbrali vsi nastopajoči in ob spremljavi orgel skupno zapeli že skoraj ponarodelo najbolj znano božično pesem Franca Gruberja Sveta noč. Seveda ni treba posebej poudariti, da je pesem, zapeta iz tako številnih petja vajenih grl, še bolj ogrela polno farno cerkev, tako da poslušalci niso le navdušeno ploskali, ampak so tudi sodelovali.

Preko modrega planeta

Matevž Lenarčič in Pipistrel

Milena J. Cigler

Lani januarja je z ultralahkim letalom poletel okoli sveta Matevž Lenarčič. S seboj je vzel napravo za merjenje količine onesnaženosti planeta Zemlje s črnim ogljikom. Filozofija proizvajalca letala, s katerim je Lenarčič letel, je: majhno-lahko-zeleno. Letala Pipistrel dokazano najmanj onesnažujejo ozračje s hrupom in z izpušnimi plini.

Iz Ljubljane je krenil čez Sredozemlje v Afriko. Tam je ob pristanku imel težave z dokumenti, vendar se je vse srečno rešilo in so mu zaposleni celo pomagali. Od tam je krenil čez Atlantik in hotel pristati v Srednji Ameriki, vendar mu je to

Matevž Lenarčič je z letalom Pipistrel potoval okoli sveta. Foto: Domen Grauf

uspelo šele v Ekvadorju na letališki stezi blizu mesta Quito. To mesto leži na planoti na skoraj 3000 metrih nad morjem.

Iz Srednje Amerike se je podal na zahod Južne Amerike, in sicer je pristal v Argentini. Tam so mu slovenski rojaki pripravili pristržno dobrodoščilo. Na Antarktiki mu je zmanjkalo goriva in so mu pomagali tam službujoči. Imel pa je tudi nekaj težav z letalom. Odpovedala

mu je navigacijska naprava, v Avstraliji pa celo motor, zato je Pipistrel poslal tja ekipo, ki je zavarila pokvarjen del. Ko se mu je pokvarila navigacijska naprava, mu je bil v veliko, skoraj odlašilno pomoč Domen Grauf, mladi pilot iz Mežice, ki mu je po satelitskem telefonu sporočal podatke glede smeri in pristankov.

Tudi s pristanki je imel težave, saj mu jih niso omogočili povsod, kjer jih je načrtoval. Če bi pristal brez dovoljenja,

Nadaljevanje na str. 14

Pipistrelova ekipa, ki je "bdela" nad poletom. Foto: GreenLightWorldFlight, 10. 1. 2014 (<http://www.worldgreenflight.com/index.php?id=36>)

Nad Švedsko Foto: GreenLightWorldFlight, 10. 1. 2014 (<http://www.worldgreenflight.com/index.php?id=36>)

bi ga oblasti zaprle, letalo pa zasegle. Imel pa je dobro ekipo, ki mu je to pomagala urejati, a tudi na terenu so se vedno našli entuziasti, ki so radi priskočili na pomoč.

Od posnetkov, ki jih je pokazal ob svojem potopisnem predavanju sredi

decembra v Mežici, me je najbolj presunil pogled na vrh Mount Everesta, na Ande v Peruju, na sveto goro Urulu v Avstraliji in na led in mraz na severnem tečaju, ko so mu morali ogrevati letalo, da bi motor še vžgal.

Stanje onesnaženosti planeta s črnim ogljikom je zaskrbljujoče. Najbolj onesnažene so Indija, Afrika in Južna Amerika; območja, kjer je veliko prebivalcev in prevladuje revščina. Videli smo tudi posledice globalnega segrevanja zemlje na severnem tečaju, kjer se led topi, višina oceanov narašča, prihaja do poplav, orkanov, beli medved pa si ne more več loviti hrane, ker se led lomi. Edino predel nad Kanado je še stabilen.

Psihično je zelo naporno toliko ur vzdržati v tako majhnem prostoru, zato se je Matevž razgibaval v okviru možnosti, poslušal glasbo in podobno. Ob tej predstavitvi je spoznal, da so vsi pomembni problemi na zemlji v zraku nepomembni.

Naužil se je prečudovitih razgledov: Amazonke, slapov, jezer, kanjonov, planot, gora, mest, gozdnih kompleksov, ledene pokrajine ... Tudi poslušalci in gledalci teh lepih posnetkov smo neizmerno uživali, saj smo prvič v življenju videli naš planet kot maketo, plastično in s ptičje perspektive. Matevž se je prepričal, da so ljudje po svetu na splošno prijazni, povsod je našel pomoč v težavah, neskončno pa je hvaležen tudi Domnu in ekipi.

Koledovanje pri nas

Nevenka Knez

Pravijo, da koledovanje izvira iz rimskih časov, od tod tudi ime. Prvi dan v mesecu so Rimljani imenovali "calandae". Še posebno imenitne so bile kalende ob začetku leta. Tega dne so rimski meščani v hrupnih sprevodih hodili po mestu, peli in plesali in se tako veselili novega leta.

V božičnem času, ki traja od 24. decembra do 6. januarja, so po naših vaseh hodili božični koledniki, svetoštefanjski koledniki, tepežkarji, novoletni koledniki in trikraljevski koledniki. Koledniki so bili vaški fantje, godci, ki so hodili od hiše do hiše in prepevali pesmi, t. i. kolednice. Besedila kolednic so bila skoraj v vsaki vasi drugačna, vendar so vse imele enako sporočilo, ki je bilo zlasti pozdrav hiši in voščilo, s katerim bi naj prinesli v hišo srečo, zdravje in dobro letino. V zameno za dobre želje pa so koledniki prosili darov s praznične mize.

S svojimi obhodi so s pesmijo in lepim voščilom združevali vas v skupnem prazniku. Po končanih obhodi pa so

Sveti trije kralji s svojim spremstvom pred začetkom koledovanja

nabrane darove skupaj pojedli in popili in prijateljsko stopili v novo leto.

(Povzeto po: www.mavrica.net/sege in obicaji/)

Ta lepi običaj ohranjamo še danes. Na Selah so se letos pod vodstvom starejših zbrali tudi mlajši otroci, ki so se v tamkajšnjem župnišču z veliko vneme in prazničnega veselja preoblekli v slovesna trikraljevska oblačila in navdušeno vadili verze voščil, ki so jih kasneje izrekli po hišah. Miha, Gašper, Boltežar, Zvezda in

Skrinjica so bile njihove vloge, ki so jih vsak po svojih močeh skušali na vsakem domu čim bolje odigrati. Da so svoje poslanstvo, ki jim je bilo zaupano, dobro opravili, je potrdila marsikatera radodarna roka, ki jim je izročila kakšen sladki priboljšek. S tem so bili za svoj trud in sodelovanje zagotovo najlepše poplačani. Hvala vsem, ki ste jim radi odpirali vrata svojih domov.

Priznanje Jožefu Kotniku iz Kotelj

Marta Krejan

Korošci se imamo pohvaliti z marsičim, tudi z dobrosrčnostjo. Eden takih, ki si vsekakor zaslužijo omembo in pohvalo, obenem pa zahvalo, je Hotuljčan Jožef Kotnik.

Jožef je že petintrideset let prostovoljec Rdečega križa in aktivni krvodajalec, ki je kri daroval šestinosemdesetkrat. Kar šestinosemdeset razlogov je torej za to, da je bil v torek, 17. decembra 2013, ob 60. obletnici krvodajalstva, eden od štiriindvajsetih posameznikov, ki so prejeli priznanje iz rok predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja.

Jožef je zadnjih 12 let predsednik krvodajalske komisije pri Območnem združenju Rdečega križa Mežiške doline, aktivno deluje na področju pridobivanja novih krvodajalcev, na terenu pridobiva

krvodajalce in jih obvešča o datumu krvodajalskih akcij ter širi znanja o pomenu krvodajalstva.

Jože Kotnik (prvi z desne spredaj) v družbi predsednika države, ki je podelil priznanja. (Foto: Ravne na koroškem, 10. 1. 2014, <http://www.ravne.si/index.php?site=vsebina&nid=80748&kat=30002&lang=1&parent=0#galeri>)

Zadruga Dobrote

Martina Cigler

Zadruga Dobrote je nastala leta 2011 v okviru projektnega partnerstva za razvoj socialnega podjetništva TD tekstil, v letu 2013 pa skupaj s partnerjem društvom Ekologi brez meja nadaljujejo aktivnosti v projektu tekstilnica.

Smisel zadruge Dobrote je v tem, da zaposlujejo iskalce prve zaposlitve in osebe, starejše od 50 let, ki so predhodno izgubile službo. So tudi ekološko osveščeni, saj vse preveč tekstila konča na smetiščih, kjer gre v nič. V ta namen so po celotni koroški postavili zaboynike za zbiranje tekstila, ki ga ljudje ne potrebujejo več. Tega potem predelajo v najrazličnejše izdelke. Zaboynike so postavili tudi v Velenju, na Dobrni, v Ljubljani in na Vrhniki in lahko rečejo, da so ljudje projekt lepo sprejeli in da radi sodelujejo. Tekstil, čevlje in igrače pa lahko ljudje dostavijo tudi osebno na

Vreča za copate

center zadruge. Tako se torej zadruga ukvarja s pridobivanjem, sortiranjem in predelavo in prodajo odvečnega blaga. Velikokrat oblačila, čevlje in igrače donirajo raznim humanitarnim društvom in posameznikom iz socialno ogroženih družin.

V zadruzi Dobrot premorejo pralnico, v kateri perejo za gostince in hotele, v tem sklopu pa si še želijo kakšno stranko, Imajo tudi skladišče in šivalnico.

Iz tekstila, ki ga zberejo, izdelujejo razne uporabne izdelke: copate, sedežne vrečke, vrečke za sivko, toaletne torbice, okrasne lončke za rože, blazine, industrijske bombažne krpe ...

Del zbranega tekstila oddajo tudi v "second hand" trgovino v Ljubljano, nekaj pa ga tudi izvozijo.

Njihova vizija je, da bi si kljub ukinitvi evropskih sredstev nekako z učinkovitim procesom zbiranja, predelave in prodaje rabljenega tekstila in oblačil z ustvarjanjem dovolj velike dodane vrednosti omogočili pogoje, da bi zadruga lahko obdržala svoje zaposlene, trenutno jih je šest, ter se uspešno širila.

Razstava malih živali

Vančy

Društvo gojiteljev malih živali na Koroškem je lani proslavljalo 30. obletnico neprekinjenega delovanja. Letos smo ta jubilej zaključili in zakorakali novemu naproti. In kako bi ga lahko lepše, kot z razstavo naših malih živali. Že res, da je bilo naše društvo ustanovljeno že davnega leta 1936 na Ravnah na Koroškem, takrat imenovanih Guštanj, a je bilo med obdobjem II. svetovne vojne delovanje prekinjeno.

Stojan Jamnikar s svojim prvakom
Foto: Marta Krejan

Letos smo na Ravnah na Koroškem organizirali 22. društveno razstavo, obenem pa nam je bila zaupana izvedba 15. superpokala kuncev Slovenije. Imeli smo srečo, da nam je izvedbo tega izjemnega dogodka omogočila Osnovna šola Koroških jeklarjev na Javorniku oziroma je našim željam prisluhnil ravnatelj Aljaž Banko z vodstvom šole. Tako smo lahko razstavo organizirali v izjemno lepi telovadnici. Ob odprtju so nam otroci z mentorji pripravili lep kulturni program s pesmijo, glasbo in plesom. Ker je telovadnica res velika, smo lahko obe razstavi organizirali pod eno streho in še je bilo poleg 530 razstavljenih živali dovolj prostora za prehode obiskovalcev. Razstavo je odprl župan občine Ravne na Koroškem mag. Tomaž Rožen, občina pa nam je tudi moralno in finančno pomagala pri izvedbi.

Vodja razstavnega odbora je bil Peter Černjak, vodja izvedbe superpokala kuncev pa Stojan Jamnikar. Gotovo ni treba posebej poudarjati, da so letos na tej naši razstavi prednjačili kunci. Videli smo jih lahko kar 270 in gotovo so vsa društva, ki so sodelovala na tej razstavi, bilo jih je 17, izbrala najboljše primerke. Živali so ocenjevali sodniki ocenjevalci z mednarodnimi licencami. A kot na vsakem tekmovanju, je tudi na tem zbir točk določil najboljše društvo oz. ekipo in

Vodja kunčerejske sekcije in organizator superpokala Stojan Jamnikar, predsednik društva Ivo Barbič in tajnik društva iz Maribora Zvonko Kokol ob podelitvi pokalov Foto: Vančy

tudi oceno najlepšim živalim. Najboljša ekipa je prejela prehodni pokal (ki meri skoraj meter v višino). 1. in 2. mesto je osvojilo društvo iz Murske Sobote, 3. mesto Ptuj, 4. in 5. mesto pa Koroška. Med posameznimi živalmi je 1. mesto osvojil kunec zajčar gojitelja Staneta Novaka iz društva Dravinjska dolina. Ta kunec je še posebej zanimiv, saj se zaveda svoje elegantne vitke lepote, in ko je bil v izboru za naslov, je skoraj ves čas fotografiranja čepel na zadnjih tačkah, s sprednjimi pa vzravnano radovedno pogledoval naokoli, češ izvoli, če me želiš slikati. In se je strumno

Prireditev je suvereno povezovala mlada voditeljica. Foto Vančy

Eden od pernatih prvakov Foto: Marta Krejan

obračal vzravnano naokoli na vse strani. Zastopane so bile velike, srednje, male in pritlikave pasme in pasme s specifičnimi kožuhi, pri katerih je osvojil naslov prvaka *castor rex* Miha Jamnikarja Haleja s Koroške.

Poleg kuncev so bili razstavljeni še golobi, perutnina in ptice.

Ob tej priliki bi se v imenu društva rad zahvalil vsem donatorjem, ki so nam kakor koli pomagali pri organizaciji te razstave. Mislim pa, da so vsem najlepša nagrada sijoče očke najmlajših ob pogledu na razstavljenе živali. Prav zaradi boljše dostopnosti najmlajšim in starejšim skušamo razstave organizirati vsako leto v drugi koroški občini.

pozdravijo prijazne vzgojiteljice in s tem hkrati tudi zadovoljne in nasmejene male glavice, v katerih se poraja morje zamisli in vprašanj o stvareh, na katere smo odrasli večinoma že pozabili.

V oktobru je pred vrtcem Podgorje pri Slovenj Gradcu bilo na ogled veliko izdelkov iz buč. V okviru 10. bučnega praznika so jih skupaj s svojimi starši izdelali otroci, ki obiskujejo enoto vrtca Podgorje.

Otroci so sodelovali pri zbiranju različnih naravnih materialov, ki so jih več tednov skrbno prinašali od doma. Pripraviti so namreč morali ves potrebni material za popoldansko srečanje v vrtcu, ki je bilo organizirano za otroke in nas starše.

Kdo je bolj užival?

Taka druženja so res prijetna

kratkoblačniki

Lanskoletni praznik buč v vrtcu Podgorje

Urša Korošec

Naš vaški vrtec je druga velika hiša, v kateri se otroci počutijo kot doma – prijetno, razposajeno, ljubljeno in varno. Že ob vstopu nas

Naši izdelki

5-letni Rok in 12-letni Gaj polnita krmišče, ki je namenjeno divjadi v hudi zimi. Fotografijo je 11. novembra lani posnel Vinko Lenart v višinskem revirju, kjer je pozimi treba pomagati divjadi, da preživi.

Šport

Na Košenjak

Vančy

V soboto, 4. januarja, je bil organiziran tradicionalni novoletni pohod iz Dravograda na Košenjak, ki je bil nekoč, ko je bil še 2. januarja praznik,

vedno organiziran na ta dan in se ga je običajno udeležilo kar veliko pohodnikov. Sedaj pa se seli na prvo januarsko soboto. Letos se nas ga je

udeležilo le nekaj, a doživetja so bila vendarle enkratna. Na vrhu je bilo snega za vzorec, tako da nam ni bilo treba prav nič gaziti.

Diabetiki čez goro k očetu

Franc Areh

Društvo diabetikov Slovenj Gradec ima v letnem planu tudi pohod v zimskem času, in sicer „čez goro“. Četrtega decembra smo se v jasnem in mrzlem dnevu z avtobusom odpeljali v Koprivno in začeli s pohodom po močno zasneženi pokrajini proti Lužam in nato naprej proti Avstriji oziroma Železni Kapli. Pot v sončnem vremenu in gaženje

po snegu sta bila vse prej kot romantična. V kraju Kobrein smo se okrepčali in si ogledali manjšo cerkvico, nato pa se počasi vrnili proti Koprivni, kjer smo bili na kmetiji Kumer pogoščeni z dobro kislo juho. Po krajšem druženju v objemu Pece in Raduhe smo se polni lepih spominov vračali domov. Pohod je vodil gospod Stane Oblak.

Ob novem letu hajd na Uršljo goro

Nevenka Knez

Foto: Športno društvo Sele-Vrhe

Leto najzvestejših članov Športnega društva Sele-Vrhe se ne bi prav začelo, če se že na začetku ne bi povzpeli na vrh Uršlje gore. Tudi letos smo se prvo sobotno jutro v novem letu zbrali na Poštarskem domu, od koder smo družno začeli pohod po poti preko Kozarnice.

Sprva nas je korak vodil po blatu, višje smo se vzpenjali, prijetnejša je postajala pot, obdana s snežno belino, ki jo letos mnogi kar pogrešamo. Tu in tam nam je pod nogami malo drselo, zato previdnost, ki nas je nekatere občasno zmotila pri vnetem klepetanju, druge pa za trenutek zbudila iz globokih misli, ni bila odveč.

Ni ga lepšega, kot je vstop v prijetno toplo izbo v Domu na Uršlji gori, ki mu sledi malica iz nahrbtnika ali še bolje iz tamkajšnje kuhinje, od koder vedno

Še fotografiranje pred Domom na Uršlji gori in hajd domov

prijetno diši. Skozi okno nas je za trenutek pozdravil sončni žarek, ki ga je v hipu zastrla meglena zavesa, ko smo se neradi zopet odpravljali na prosto. Še zadnji posnetek pred kočjo in že smo se vračali nazaj v dolino, tokrat po poti na Vernarico. Ta pot mi je ljubša, saj o njej priča mnogo legend in zgodb. Zanimiva je legenda, ki pripoveduje, da je svetnica Uršula, ki je tod potovala, v skali, na kateri

je klečala in molila, pustila še danes opazne sledi svojih kolen; tik nad skalo pa stoji leseno božje znamenje, kjer radi pokleknejo še danes in se priporočimo za srečno vrnitev. To je namesto snega, ki bi se za ta letni čas spodobil, do naših domov pospremlilo vedno močnejše deževje.

Utrinki

pri Toniju
Selovec 40b
2012-13

Prav nestrpno smo čakali, da bo Toni Štrigl prižgal vseh 12.000 lučk, v katere je za praznike odel svojo domačijo. Čeprav smo razočarani, ker zemlje ni pobelil sneg, je nočni pogled s ceste, ki vodi na Selovec 40b, čudovit. Foto: Marta Krejan

Tole fotografijo Štriglove domačije je lani posnel fotograf studia Foto Ocepek.

Nadaljevanje na str. 20

V Šentjanžu pri Dravogradu je čez zimo zrasla nova vasica ... Foto: Marta Krejan

Veste, kateri kraj je bil za božično-novoletne praznike takole okrašen? Da, Dravograd.
In tudi tam je Dedek Mraz razveseljeval najmlajše. Foto: Zdenko Kupčić

Se prepoznate na fotografiji iz leta 1956? Lastnik fotografije Vinko Lenart iz Podgorja nam je zaupal, da je bil župnik Simon Kotnik, ki je v družbi prvoobhajancev, dušni pastir v Podgorju celih 50 let. Ni pa skrbel samo za duhovno blagostanje, bil je namreč tudi vodja hranilnice.

Zakaj spomini tak hitite?

Vinko Lenart

S takšno mislijo smo se zbrali s sošolci, ki smo davnega leta 1955/1956 obiskovali prvi razred osnovne šole v Podgorju, z namenom, da si pridobimo osnovno znanje, ki je potrebno vsakemu človeku.

V preteklost nas vežejo spomini na število sošolcev, ki je takrat štelo v Podgorju v prvem razredu kar 32 učencev. Skupina sošolcev je zamisel o srečanju uspela uresničiti in pogumno je stopila k organizaciji. Že v prvem razgovoru smo določili datum in lokacijo in z namero seznanili sošolce, ki so bili nad zamisljo zelo navdušeni. Začeli smo priprave na srečanje, s katerimi ni bilo težav. Takoj smo začeli z aktivnostmi in s pridobivanjem naslovov posameznih sošolcev, pri čemer pa nismo pričakovali težav. A glej ga, šmenta, pa še kakšen problem je nastal! Na upravni enoti, kjer smo iskali pomoč, so nam razložili, da nam teh podatkov ne morejo izdati, saj so osebni. Iskali smo pomoč pri sošolcih in sorodnikih. Uspelo nam je pridobiti naslove in tako smo nadaljevali z organizacijo srečanja.

Pot nas je iz osnovne šole leta 1963 vodila v svet življenja in v dobo odraščanja ter dozorevanja v delovne ljudi, tudi s pridobivanjem nadaljnega izobraževanja, ki pa ni bilo vsem omogočeno. Vendar pa smo ugotovili, da smo vsi prišli do ustrezne izobrazbe ter opravljali različne poklice do zasluženega pokoja.

Ob srečanju je bilo veliko zadovoljstvo na obrazih, čemur se ne moremo čuditi, saj se nekateri nismo videli kar 50 let. Z veseljem smo sprejeli v svojo družbo učiteljico Ido Kordež, ki je bila ena izmed tistih, ki so nam dajale osnovnošolsko znanje. V razgovoru smo ugotovili, da je bila njena prva služba ravno v Podgorju, kamor je prinesla tudi novo možnost – učenje angleškega jezika.

Kramljanje je trajalo pozno v noč, najbolj zanimivo je bilo poslušati razna doživetja izpred 50 let. Predvsem pa je bil prisoten spomin na preminule sošolce, ki smo jih počastili z minuto molka, jim v spomin prižgali sveče in se jim poklonili. Ob koncu smo se dogovorili, da naj bo ponovno srečanje vsaki dve leti in da naj ostane dosedanji odbor.

Fotografije iz prvega razreda nimamo, ta je iz drugega, podatki pa izvirajo iz šolske kronike.

Fotografija, ki je nastala 25. 10. 2013 pri osnovni šoli, predstavlja le del udeležencev iz daljne preteklosti Osnovne šole Podgorje. Gospa s šopkom je učiteljica Ida Kordež.

Stavba osnovne šole je še vedno enaka kot pred 50 leti, le da manjkajo stara češnja in jabolane. Namesto sadovnjaka, ki je obdajal šolo, je tam sedaj parkirni prostor z jeklenimi konjički.

Hvala Francu Šteharniku in dramski skupini iz Gaberk, saj so nam zaigrali skeč, ki je bil napisan za naše srečanje. Pošteno smo se nasmejali nastopajočim in jih nagradili z aplavzom v upanju, da še kdaj doživimo tako prijetno predstavo.

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam omogočili, da so se naše ideje in želje tudi uresničile, še posebej ravnateljcu Osnovne šole Podgorje in gostišču Kovač za pogostitev.

Meškova pot

Ob 50. obletnici smrti

Nevenka Knez

Vstopili smo v leto, ko obeležujemo 50. obletnico, odkar so krajan Sel izgubili svojega velikega župnika Franca Ksaverja Meška. Malo pred svojo smrtjo je bil dal v okno pri koru cerkve sv. Roka na Selah vstaviti vitraž s podobo izgubljenega sina in ob tem zapisal v župnijsko kroniko naslednje: "Naročil sem izgubljenega sina, ker bom tudi jaz v kratkem moral domov, k Očetu ..."

In res je kmalu odšel. 11. januarja 1964 se je v slovenjgraški bolnišnici izteklo njegovo še ne devetdeset let dopolnjeno življenje. Dan slovesa si bodo tako Selčani kot vsi drugi, ki so mu prišli izkazati čast in spoštovanje, za vedno zapomnili. Ne le zaradi globoke žalosti, ki so jo občutili ob izgubi, pač pa tudi zaradi mrzlega dne, ko je močan veter glasno bril in vrtinčil snežinke, da se je komaj kaj slišalo in videlo.

Svojo življenjsko pot, ki jo je prehodil v številnih krajih tako doma kot v tujini, je tako zaključil na Selah, pri cerkvi sv. Roka, ki si jo je bil izbral za kraj najdaljšega službovanja. Tam na pokopališču s svojimi izbranimi verzi na nagrobnem kamnu še danes nagovarja krajan in pohodnike, ki se ustavljajo ob njegovem grobu.

"Na grob pa križ lesen mi zasadite, naj upanja znamenje bo.
Le pogostokrat se vanj ozrite, naj kaže pot domov vam, gor v nebo.
Ovne roža, sveti križ ostane.
Na svetu mine vse, ostane duša.
Otroci, le mnogokrat molite zame, ko grob preraste že zelena ruša."

Ob branju njegovih del dobi človek, ki mu ga ni bilo dano spoznati ali se z njim kdaj v življenju srečati, hitro vtis, kako preprost in ponižen je bil Meško, njegove zapisane besede pa preveva njegova velika ljubezen do naroda, domovine, slovenske besede ter do Boga, ki mu je služil.

Njegovo preprostost najbolj vidno kaže njegova še danes lepo ohranjena Meškova soba v župnišču na Selah, za katerega lepo skrbita zakonca Marjan in Marjana Hovnik. V njej še vedno najdemo črno bele fotografije pomembnejših dogodkov.

V ospredju je zagotovo fotografija, ki

Meškova soba

Meško v družbi s Sokličem

prikazuje Meška za mizo med njegovim pisanjem, morda pisma prijateljem, s katerimi si je veliko dopisoval, ali pa pri načrtovanju pridige, ki jo je kasneje govoril pri maši. V ozadju pa so vidni predmeti, ki so v sobi še danes. Nekaj stolov, miza, na videz majhna postelja ter omare; razstavljeni pa so tudi primeri njegovih rokopisov ter knjig in zvezkov, ki jih je uporabljal pri mašah. Nekaj pomembnejših osebnih predmetov (pohodniška palica, torba, oblačilo) pa je danes v Koroškem pokrajinskem muzeju v Slovenj Gradcu, nad čimer krajan Sel niso najbolj navdušeni, saj so predmeti dediščina njim zelo dragega človeka, ki je živel med njimi in ki so ga kot njegovi farani oboževali ter ga imeli resnično za svojega.

Na eni od fotografij v Meškovi sobi smo pričali njegovi zlati maši, ki jo je daroval v Slovenj Gradcu, skupaj s prijateljem Jakobom Sokličem. Ta je o Mešku zapisal: "Z dletom in kladivom ga je Bog oblikoval, da je postal to, kar je bil. Malokdo je toliko trpljenja, bridkosti in težav prestal kot on."

Pa še res je. Na Sele ga je prinesel beg pred razvnetimi političnimi strastmi s Koroškega v času plebiscita, ko je bil zaradi svoje službe in močne narodne zavesti nenehno v nevarnosti. Tukaj, v zatišju, se je počutil varnega in našel je svoj duhovni mir, hkrati pa je bil obdan s preprostimi, a pridnimi kmečkimi ljudmi, o katerih je pisal v svojih številnih literarnih delih.

Njegov mir je bil skaljen z izgnanstvom med drugo svetovno vojno. Svoja težka doživetja v raznih krajih, skozi katere se je po dolgih in nevarnih poteh vrnil nazaj na Sele, je opisoval v svojem spisu Križev pot.

Obiskovalcev se najbolj dotakne prizor na fotografiji, kjer zvesti krajan poškodovanega Meška, ki si je bil zlomil kolk, nesejo na preprostih nosilih slaba dva kilometra v dolino, do cerkve sv. Miklavža, od koder ga je reševalno vozilo odpeljalo v bolnišnico.

Ko je onemogel na invalidskem vozičku s pomočjo faranov še opravljal vsakdanje obveznosti, je večkrat hvaležno dejal, kako srečen je, da so pripravljeni nositi težko breme in potrpeti z njim, kot je znal potrpeti on z njimi in njihovimi težavami, ki so jih prej, ko je bil še pri močeh, lahko župljani brezskrbno polagali na njegova ramena. Bil je dober poslušalec, pripravljen vselej prisluhni, svetovati in jim pomagati, bodisi z lepo besedo bodisi s skromno denarno pomočjo, ki jo je bil zaslužil s pisanjem. Marsikdo, ki mu je Meško v težkih povojnih časih s svojo radodarnostjo polepšal otroštvo, ga bo za večno hranil v lepem spominu.

V njegov spomin le zastavimo kdaj svoj korak po Meškovi poti, ki ga je mnogokrat vodila od sv. Roka do sv. Neže skupaj s krajan Sel in Vrh, ki bodo ob morebitnem srečanju z nami radi delili zanimivosti iz njegovega življenja.

Poslednja žanjica

Ostal je znoj v brazdi zemlje,
ostal je jok v stari hiši,
molče ob vrtu zdaj sloni,
je res, da jok le ona sliši.

Mladost prinesla je le skrb,
a v srce večno hrepenenje,
izgubil se je čar mladosti,
kot svet'ga Lenarta zvonjenje.

Na licu solze sled ostaja,
je to edino res plačilo,
srce pa joče in ihti,
le mir želi si, ne vračilo.

Na sliki, glej, obraz zgaran,
to ena zadnjih je žanjica,
tam v zemlji rodni tvoja sled
večna bo tu, Predovska bica.

Odšel bo čas in z njim obraz
in dnevi več ne bodo isti,
praznina pa nas spraševala bo,
smo res v duši svoji čisti.

Stanko Grl

080 19 20
www.ZavarovalnicaMaribor.si

An advertisement for ZM insurance. It features a woman in a green dress and black boots holding a checkered flag. The background is a blue sky with the text '3,4, ZDAJ!' in large, stylized letters. Below this, it says 'Sklenite A0 in A0+ in podarimo vam 3 mesece zavarovanja.*'. A checkered border is on the left side.

3,4, ZDAJ!

Sklenite
A0 in A0+
in podarimo vam 3
mesece zavarovanja.*

*Akcija velja samo za osebna vozila in traja od 01. 11. 2013 do 28. 2. 2014
ter ni združljiva z ostalimi variabilnimi popusti in velja samo za letne police.

Ivan Krautberger

25 let je minilo, odkar je utrujen od hude boleznj zaspal naš dragi Ivan Krautberger. Čeprav 25 let ni malo, je spomin nanj še vedno svež in popolnoma jasn. Kdo bi mogel pozabiti človeka, katerega življenje je bilo posvečeno vsem nam, ki nas je poznal?! Založil nas je s svojimi dobrimi deli in nesebičnostjo.

Ivanu Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec ni bilo samo služba, bilo mu je dom. Že kot mlad fant se je zaposlil v GG, kjer je delal na raznih delovnih mestih do samega konca. Navajen trdega dela je poprijel za najtežja opravila. Motorna žaga je v njegovih rokah pela kot uglašena violina.

Ivan je bil vseskozi v vrstah najbolj marljivih, spretnih in pridnih delavcev, saj je bil na lestevici doseganja norm vedno med prvimi. V času svojega dela v gozdu se je dvakrat težko poškodoval in je bil obkrajat premeščen na drugo delovno mesto. Toda optimizma ni nikoli izgubil, niti takrat, ko mu je borna malica zaradi mraza zmrznila v torbi.

Užival je v naravi, posebej rad je imel gozd. Večkrat se je vrnil z dela z gobami v rokah. Poznal je vsako gozdno pot, saj je s svojo ekipo skrbel, da so bile vse vedno lepo vzdrževane in da je gozd obnovljen, očiščen in vzdrževan dihal s polnimi pljuči. Bil je odlikovan z medaljo dela za strokovno in predano delo.

Sodelavci so mu zaupali in ga spoštovali. Njihovo druženje se po delovnem času ni končalo. Večkrat je komu pomagal pri gradnji hiše, saj je bil tudi dober zidar. Družili so se tudi na dopustu, saj je bilo GG Slovenj Gradec med prvimi podjetji, ki je organiziralo letovanje za svoje zaposlene in njihove družine na morju. Tu je Ivan spoznal, da je morje prav tako lepo kot gozd, zato je želel svojo starost preživeti ravno na obali. A na žalost ga je bolezen prehitela in želje si ni mogel uresničiti.

Ko se je srečal z boleznijo, je bilo pred njim še mnogo neizvršenih projektov. Na začetku je težko sprejel, da se tako hitro

končuje njegova življenjska pot, nato pa se je temu s krščansko ponižnostjo podredil in hrabro prenašal bolečine, ki jih je prinesla bolezen.

Ivana Krautbergerja se ne bomo spominjali samo kot dobrega sodelavca in prijatelja, temveč tudi kot odličnega moža, očeta, brata in dobrega kristjana. Bil je strog

in odločen, ampak vedno pravičen in dober.

Ivana že dolgo ni več. Svet se vrti naprej, kot da se ni nič zgodilo... Vendar mi, ki smo ga poznali, vemo, da je bil svet z njim boljši in lepši.

Njegovi

Spomini na Andreja Merkača (1931–2013)

Zanimive so življenjske poti vsakega posameznika. So dolge ali kratke, vesele ali žalostne, pestre ali monotone. Vsak si utira in oblikuje svojo pot po svojih zmožnostih in odvisno od zdravja. Kvaliteta življenja je odvisna tudi od najrazličnejših aktivnosti in interesnih dejavnosti v posameznem okolju. Takšne misli se mi porajajo tudi v gozdu. Le kaj bi izvedel od starega drevesa, če bi znalo govoriti... Zanimivo bi mu bilo prisluhnuti o sto in večletni zgodovini gozdnega prostora, predvsem pa o ljudeh, ki so delali v gozdu in ga negovali. Med njimi je tudi Andrej Merkač, ki je bil vse življenje trdno povezan z gozdom in lesom. Koroški gozdarji, lovci in kmetje so ga poznali kot živahnega in energije polnega človeka, ki je rad priskočil na pomoč kot gozdar in tesar. Pestra je bila njegova življenjska pot med gozdnim drevjem in trami na strehah hiš in hlevov.

Andrej je izhajal iz številne kmečke družine z Brd pri Šmartnem. Rodil se je 16. novembra 1931. Mladost je preživel v slikoviti domači gozdnati krajini, kjer je spoznaval mozaični svet pod drevesnimi krošnjami. Spoznaval pa je tudi najrazličnejše vrste lesa, saj se je najprej učil v Slovenj Gradcu za tesarja. Želel je spoznati gozd še podrobneje, zato se je leta 1949 vpisal v nižjo gozdarsko šolo v Kromberk. Kot logar je gozdaril v gozdovih v Mislinji, Črni na Koroškem, v Radljah ob Dravi. Svoje znanje je dopolnjeval v srednji gozdarski šoli v Postojni, v katero se je vpisal leta 1960. Nato je nadaljeval službeno gozdarsko pot v Kmetijski zadruzi Prevalje do leta 1963, ko so jo priključili GG Slovenj Gradec. Za zasebne gozdove v Mežiški dolini so po združitvi skrbeli revirni gozdarji TOK Ravne, kjer je bil Andrej revirni gozdar v revirju Mežica in Strojna od leta 1976 vse do predčasne upokojitve leta 1980. Imel je namreč hudo nezgodo pri zidanju sodelavčeve hiše. Sodelavcem in drugim prijateljem je rad pomagal pri zidanju in obnovi hiš tudi kot tesar. Kljub zdravstvenim težavam zaradi delovne nesreče je imel še veliko volje uživati v gozdu tudi kot lovec. Petdeset let je bil član LD Prežihovo. Zadnjih deset let je divjad bolj opazoval kot streljal, še posebno na sprehodu do kmetij na Navrškem vrhu, kjer je rad priskočil na pomoč pri kmečkih delih. Pomagal je tudi v gozdu, kolikor mu je dopuščalo zdravje, ki pa ga je zadnja leta vse bolj zapuščalo. Sprehodov in voženj z mopedom na Navrški vrh ni bilo več. Ostali pa so spomini na pestra dogajanja, o katerih nam je Andrej rad pripovedoval na klopi pod vinsko trto za domačo hišo v bližini gozda v Dobji vasi. V prijetnem okolju si je Andrej z ženo Lenčko ustvaril družino, sinu Dušanu pa prijeten dom. Dušan je s pomočjo družine skrbel za bolnega očeta in dedija Andreja vse do 7. avgusta 2013, ko je smrt zaključila njegovo življenjsko pot.

Stojim pod Nadvarjevo košato lipo in se oziram tja proti Strojni in Tolstemu vrhu. Tudi tam rastejo stara drevesa, ki bi dopolnila Andrejevo življenjsko pot, če bi spregovorila.

Gorazd Mlinšek

Hedvika Janše
1952–2013

Pričakovanje prazničnih decembrskih dni je zagrnila senca ob novice, da se je za vedno poslovila Hedvika Janše, sodelavka Gozdnega gospodarstva in kasneje Lesne, nekdanja članica uredniškega odbora in dolgoletna sodelavka Viharnika.

Rojena Črnjanka je preživljala otroška leta s svojo mamo v številni Ježepovi družini. Njena mama Veronika se je kasneje poročila s Filipom Jelenom in Hedvika je dobila še dva polbrata in dve polsestri, žal zdaj že pokojni. Homogena družina, v kateri so vladale ljubezen, pripadnost in enakost med člani, je oblikovala otroke v močne osebnosti, da so se lahko zoperstavili težavam in oviram, ki pridejo v življenju na pot. Hedvika je iz družine prinesla v okolje, kjer je živela in delala, socialne vrednote sočutja, pripravljenosti pomagati drugim, razumevanja v stiskah, pripadnosti kolektivu itd.

Osnovno šolo je obiskovala v Črni na Koroškem. Dobro se je učila, zato so jo starši poslali v takratno administrativno srednjo šolo v Maribor, ki jo je uspešno končala. Po končanem izobraževanju se je zaposlila na Gozdarskem obratu v Črni, nato v Iverki v Otiškem Vrhu, potem na Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec in nazadnje v Lesni Slovenj Gradec TIP Otiški Vrh. Veljala je za zanesljivo moč, vredno zaupanja, prijetno do vseh, s katerimi je imela stik.

Maja leta 1977 se ji je rodila hči Tinka. Zagotovo je bilo to najlepše, kar se ji je kdaj dogodilo; njeno življenje je dobilo smisel, odslej je živela zanjo, za svojo hčer, druga drugi sta bili sonce, za katerega živiš. Zanj si je postavila visok cilj; četudi samohranilka, ji je hotela omogočiti izobrazbo za poklic, ki bi jo osrečil. Ni slo vedno gladko, a omogočila ji je dolgoletno fakultetno izobraževanje, jo nenehno spodbujala in podpirala v njenih željah. Tinka pa ne pozabi poudariti, da sta imeli vsa leta okoli sebe prijateljice in kar nekaj

dobrih ljudi, ki so jima pomagali, kadar se jima je kje zataknilo. Tu je potrditev, da se dobro z dobrim vrača. Hedvika je bila dobra do ljudi okoli sebe in dobre ljudi je našla tudi kot prijateljce in prijateljice.

Slaba štiri desetletja je živela v Dravogradu. Včasih je bila aktivna v mladinski organizaciji, zadnja leta pa so jo krajani Dravograda poznali po rednih vsakodnevnih sprehodih – za vsakega je gredoč našla kako prijazno besedo. S pomočjo sprehodov se je med drugim pogumno spopadala s svojo napredujočo boleznijo multiplo sklerozo. A ta bolezen zanjo ni bila usodna, izdalo jo je srce.

Ko ni več staršev, se otroku zruši svet, saj prav mama zavzema v vsakem izmed nas največji del tega sveta; tistega, ki je bil prej urejen, varen, predvidljiv. Ko se kaj zaplete, ima otrok vedno ob sebi ramo, na katero se nasloni in najde mir, pogum in pot iz težav. Prav zato smrti staršev nikoli ne prebolimo. Hedvika je gotovo dala svoji hčerki toliko ljubezni, da je za njo ostalo veliko lepih spominov, v katerih bo našla moč, da si bo uspela na novo zapolniti svoj svet.

Ob štiridesetletnici izhajanja Viharnika je Hedvika opisala svoj pogled nanj, kako je začela sodelovati z njim, njegov pomen v našem okolju ter svojo povezanost in navezanost nanj. Pisala je predvsem o ljudeh in dogodkih iz okolja, v katerem je delala, se udeleževala in živela. Kot članica uredniškega odbora je s svojimi predlogi prispevala k razvoju in napredku revije. V zadnjem stavku v jubilejni številki je zapisala: "Še najbolj pa sem vesela, da me Viharnik ni pospremil na moji 'zadnji' službeni poti, na Zavod za zaposlovanje." Tokrat jo spremlja na njeni zadnji poti.

Ida Robnik in Marta Repanšek

Spomin

Kristina – Tina Krebl
19. december 2003

Včasih tu gre veter čez,
čez polje gre in preko cest,
še dalje gre, morda čez svet,
a pride spet, a pride spet.
Včasih gre oblakov vlak
in tisti najin bel oblak,
še vrača se povsem enak.
Le tebe ni že dolge dni
in ni poti od tam, kjer si.

F. Lainšček

Vsi tvoji

Ta veseli dan kulture

Milena J. Cigler

V torek, 3. 12. 2013, se je v knjižnici Dravograd odvijal zanimiv večer. Člani Literarno kulturnega društva (LKD) Beseda in knjižnica Dravograd sta pripravili literarni večer z gostom Bogomirjem Fajmutom, vsem poznanim Fajčijem, ki ima v pomožnih prostorih gradu Bukovje bukvarno s 150.000 knjižnimi enotami.

Saj ga vsi poznate: naš pisec Janez Jurič - Vančy

Milena J. Cigler med klepetom z Bogomirjem Fajmutom - Fajčijem

Z glasbo so večer popestrile pevki Nuša Kadiš in Rosana Pajer ter spremljevalka na sintetizatorju zvoka Lea Kadiš. Pogovor s Fajčijem sem vodila avtorica tega članka, občinstvo pa je pozdravil predsednik LKD Janez Jurič - Vančy. LKD se je predstavilo s pesnicami Janjo Pokeršnik, Ano Doler in Jožico Heber, ki je pripravila poučno-zabavni del okoli teme Prešeren in sedanji čas.

Fajmut je vzljubil knjige po mami spodbudi. Prvi večji "kup" jih je dobil ob selitvi knjižnice z železniške postaje v staro šolo Dravograd, kjer je bila potem blagovnica in je sedaj še marsikaj drugega. To je bilo v času, ko je prišel iz vojske. Potem je v stanovanju kopičil

knjige do obdobja, ko se je odselil v Češnjice (Železniki) na Gorenjskem. Tam je namreč spoznal ljubezen, ki ga je pripeljala do poroke in družine. Po nekaj letih se je ločil in se vrnil v rojstni kraj Dravograd. Tu se je potem njegova zbirateljska zgodba nadaljevala. Fajči je vsestranski človek. Obožuje konje, skoke v vodo, vrtnarjenje, branje, planinarjenje, kolesarjenje in še bi se kaj našlo.

Naj se povrnem h kulturnemu programu, ki ga je Jožica Heber začinila s Petanovimi aforizmi in z njimi dala misliti gledalcem oz. poslušalcem o zgodah današnjih dni. Zabaven večer, ki se je hitro prevesil v noč, je nadaljevala s humoresko.

V Velikovcu šolska izmenjava z učenci iz Slovenije

Mateja Rihter

Na poseben datum, 11. 12. 2013, se je v Velikovcu dogajalo posebno srečanje – praznična 10. šolska izmenjava učencev Gimnazije Alpe-Jadran Velikovec in Osnovne šole Koroških jeklarjev Ravne.

Učence in učiteljice z Raven je s pesmijo pozdravil zborček velikovške gimnazije, besede dobrodošlice pa so izrekli učenca Marie-Sophie in Lukas ter ravnatelj Herbert Pewal in organizatorica, učiteljica slovenščine Eva Maria Verhnjak Pikalo, ki je začela s šolskimi izmenjavami in jih vsa ta leta tudi pripravlja. Učenci so se razdelili v skupine in po spoznavanju začeli z zanimivo delavnico o običajih v adventu in ob božiču. Praznične dobrote

so imeli tudi za malico. Popoldne se je druženje nadaljevalo v Celovcu, kjer je najprej potekalo dvojezično vodenje po mestu, nato pa je sledil obisk božičnega sejma.

Srečanje na Koroškem je predstavljalo prvi del letošnje šolske izmenjave, drugi del bo sledil v poletnem semestru v Sloveniji, in sicer na Ravnah in v Ljubljani.

Mladinska dramska skupina KD Črneče

Režiserka Mira Mori

Martina Cigler

Skoraj vse svoje življenje živim na podeželju, kjer je mladina veliko bolj povezana kot v mestih. Enega od načinov povezovanja predstavljajo razne skupine, kakršna je tudi dramska skupina. Vedno, kadar le morem, si grem ogledat kakšno igro Kulturnega društva Črneče pod vodstvom Francija Kotnika, ki je režiser in vodja dramske skupine. Posebno veselje mu je motivirati mlade za ustvarjanje in tako je nastala mladinska dramska skupina KD Črneče, v kateri mladi igrajo pod vodstvom režiserke Mire Mori, ki ima polno idej.

Gospa Mira, povejte kaj o sebi, prosim.

Po poklicu sem profesorica slovenskega jezika in sociologije. Že vse življenje živim na Koroškem. Rada ustvarjam, pojem pri pevskem zboru, sodelujem v kulturnem društvu, sem članica recitacijske skupine, skratka sem kulturno zelo dejavna.

Kdaj ste se pridružili dramski skupini Črneče?

V Dramsko skupino Črneče sem prišla na povabilo učitelja iz osnovne šole, tj. Francija Kotnika, in sicer pred 15 leti. Moja prva vloga je bila v komediji Zdravnik po sili. Za tem je bilo nekaj let odmora, saj sem šla študirat v Maribor. Pred sedmimi leti pa sem se v skupino znova vrnila in odigrala pet predstav.

Kako ste prišli na režisersko pot?

V meni je bila vedno želja, da bi se preizkusila kot režiserka. Predvsem sem želela režirati scenarij, ki bi ga sama napisala. Vendar sprva ni bilo poguma. Potem pa se je nekako pokazala priložnost, da uresničim svojo željo. Napisala sem scenarij, povabila prijatelje in skupaj smo začeli z vajami.

Kako dolgo Dramska skupina Črneče obstaja in kakšna je perspektiva za mlade?

V Dramski skupini Črneče, ki deluje že preko 40 let, se je že dolgo kazala

Ja, mama ... razumem, mama.

potreba, da bi začeli uvajati mlade igralce, ki bi delovali znotraj otroške/mladinske skupine. Tako sem zbrala v Mladinsko dramsko skupino Pomlad mlade in mlade po srcu, predvsem pa neizkušene igralce, saj le tako lahko sodelujejo z neizkušeno režiserko (z mano). V skupini je 10 članov (7 igralcev, tonski mojster, šepetalka in režiserka). Skupina je z delovanjem začela konec leta 2012. Že takoj na začetku smo pridobili sponzorja (Domna Pleterskega, Grafika BL3K), ki nam je oblikoval plakate in nas opremil z majicami z logotipom naše skupine, ki ga je sam oblikoval. Zelo smo mu hvaležni za vso pomoč.

Od kod jemljete ideje za igre?

Ideje so v osnovi vzete iz vsakdanjega življenja, iz izkušenj, pripovedovanj. Zmeraj pa si rada ogledam kakšno gledališko predstavo drugih dramskih skupin, saj se v tem skriva veliko materiala za nove, sveže ideje.

Koliko iger ste že odigrali pod svojo režijo?

Ravno zdaj se igra moja prva igra. Naslov je Ja, mama ... razumem, mama. Govori o preprosti kmečki ženski, ki s svojimi petimi hčerkami pljuje skozi življenje.

Naša igra je bila pri gledalcih dobro

Sedijo (od leve proti desni): Tonja Pušnik, Lena Kadiš, Urban Hribar, Jasmina Vindiš; stojijo: Urška Flis, Lara Mihalič, Katja Pušnik, Melita Šumnik, Mitja Šumnik, Mira Mori.

Razširimo obzorje

sprejeta, nasmejali smo že okrog 500 ljudi v osmih predstavah. V tem letu z nastopanjem še nadaljujemo.

Kje vse ste gostovali?

Pot nas je popeljala že izven občine Dravograd, in sicer v Vuhred ter v Sveto Trojico v Slovenskih goricah. Veseli smo vsakega povabila in če se le izide časovno in finančno, bomo šli še kdaj s Koroške z našo predstavo.

Kako ste se lotili tega projekta?

Tega projekta sem se lotila predvsem z vidika lastnih izkušenj, saj le tako lahko vidiš, kako ti kaka stvar leži. Sodelovala nisem še z nobenim drugim režiserjem, seveda pa sodelovanje nikakor ni izključeno. Tudi kakšno izobraževanje na tem področju ne.

Gostujete tudi na nevsakdanjih lokacijah, kakšnih?

Na bolj nenavadnih lokacijah smo igrali že dvakrat. Poleti smo se predstavili v letnem gledališču Kmetije Klančnik v Podklancu, v novembru pa je bila predstava na Kobltovem seniku na Dobrovi pri Dravogradu. Igralci so v obeh primerih uživali, tako kot uživajo na vsaki predstavi.

Kakšne imate načrte v tem letu?

V tem letu se bomo še predstavljali s predstavo Ja, mama ... razumem, mama. Še vsaj kakšnih pet je v načrtu. V jeseni bom pa najverjetneje začela pripravljati kaj novega. Predvsem zaradi tega, ker sem okoli sebe zbrala zelo dobro ekipo, ki je polna elana, energije in veselja do igranja.

Kimperk teater navdušuje

Vančy

V ponedeljek, 30. decembra, je na Ojstrici nad Dravogradom humoristično igralska skupina Kimperk teater pripravila za dobri dve uri humoristično satiričnih skečev. Kimperk teater je vedno bolj popularen, saj že nekaj let zapored razveseljuje s takimi predstavami, da se ljudje nasmejejo že ob sami njegovi omembi.

Tako so tudi letos obiskovalci od blizu in daleč že pol ure pred začetkom prireditve napolnili večnamensko dvorano na Ojstrici, ki je sicer za običajne prireditve, ki se odvijajo tu, dovolj velika, saj premore okoli 200 sedežev. Tokrat je,

Foto: Marko Matija, Foto Anka

brez pretiravanja, prišlo preko 400 smeha željnih gledalcev. Tako je nova dvorana tokrat dobesedno pokala po šivih. Obiskovalcev ni zmotil niti novozapadli sneg. Kimperk teater je zopet izjemno navdušil. Pripravili so kopico humorističnih skečev, ki pa so jih na še večje veselje gledalcev prilagodili in lokalno obarvali. Skozi vso prireditev sta nas vodila lutkovno uprizorjena deklica in lisjaček. V uvodu so zapeli Ojstriški pevci, v goste pa so povabili še glasbeno

pevski ansambel Fretarje.

Gledališko skupino vodi njen režiser župnik Igor Glasenčnik. Skupina poleg humorističnih iger neguje in ohranja še domače ljudske šege in običaje.

Ob sicer tako resnih časih je še kako dobrodošla taka vesela prireditev, saj nas je ob smehu in z dobro voljo radostno popeljala novemu letu 2014 naproti. Tako kot so oni nam zaželeli srečo, jim tudi mi želimo še veliko lepo odigranih iger in navdušenih smeha željnih gledalcev!

Ribolov

Janez Švab

Lojz je bil praktičen človek. Večkrat je hotel pomagati Lenčki tudi pri krpanju družinskega proračuna v kuhinji. Prijatelji so mu dali kako kolino, lovec, ki je odkupil uplenjeno divjad, mu je dal kos srnjaka, gamsa ali jelena, včasih pa je Lojz šel na ribolov. Javorski potok je tekkel v neposredni bližini hiše, a vendar se tu ribolova ni lotil. Rajši je lovil nekoliko dlje od doma, kajti sumil je, da ga nekdo izdaja.

Rahlo motna voda po popoldanski nevihti je bila prava za kaj takega. Lojz si je urezal leskovo palico, nanjo navezal nekaj metrov *laksa*, navezal trnek in nanj nataknil drobno divje jabolko, lesniko, in takšno vabo spustil v tolmun.

No, Lojz je imel še eno palico. Druga palica je bila bambusova, imela je pravo *špulo*, na njej precej *laksa* s strokovno navezanim trnkom in na trnku je bila travniška kobilica. Seveda je Lojz imel to palico nekoliko višje ob gostem pokrivalu čremse. Ta palica je bila blizu, a vendar si jo videl le, če si vedel zanjo ali pa imel neverjetno srečo pri pogledu.

Lojz si jo je postavil tako, da jo je dobro videl, istočasno pa je bil pri njej takoj, ko je zmanjkalo plovca in je bilo treba zategniti *laks*.

Zaslišal je glas mopedu in glasno

hojo po grmovju ob potoku. Na lepem se je pred njim znašel policist Herbert. Znan je bil kot oster, nepopustljiv, in kot so domačini zanj rekli, *zagulen* policist. Že po njegovem izrazu je bilo videti, da se je razveselil, ko je ob potoku zagledal Lojza, ki je v rokah držal leskovo palico.

"V imenu zakona Republike Slovenije ti ukazujem, da takoj potegneš vabo iz potoka!"

"Če, če, čččče kurba, čččče vidiš, zaaa spppppaaaaa mmmmmene dobu, kkkkkak lovim ribe. Nnnnniiiiiččč šššše nisem dobu."

Medtem je iz vode potegnil *laks* in policist Herbert je zagledal drobno lesniko, nataknjeno na velik, doma narejen trnek.

"Lojz, ti še kar lovi, tisto, kar boš dobil, bom pa pojedel s kostmi vred," se je Herbert poskušal ponorčevati iz Lojza in počasi je odšel proti mopedu, ki ga je pustil pri cesti.

Lojz je že nestrpno pogledoval proti zgornji palici, kajti imel je občutek, da se je nekaj ujelo. Res je v debelo kobilico zagrizla lepa, skoraj polmetrska postrv in le malo rutine je bilo treba, da je Lojz potegnil ribo iz potoka. Ribi je skozi škrge zapičil leskovo palico in jo v grmovju zapičil v zemljo. Na palico je nataknil novo vabo in v dobri uri so bile na zapičeni palici že tri velike ribe. Tri manjše pa je spustil nazaj v potok in na tihem zamomljal: "Ve boste ppppa za drugo leto."

Ob mraku je dobro pogledal naokrog, si v nahrbtnik zložil ribe, zložil

tudi bambusovo palico, jo vtaknil ob zunanji strani noge v škorenj in odšel. Pri Lenčki so imeli kar pošteno ribjo večerjo.

Naslednji dan je šel Lojz v službo. Težko delo na lesnem skladišču je po službi terjalo vsaj pivo ali dve v bližnjem bifeju. S prijatelji iz skladišča so šli v lokal in sedli pod kostanj, ki je nudil debelo senco.

Mimo je prineslo policista, ki je prav tako rad potegnil "kratkega ali dva" ob svojem obhodu. Zagledal je skupino delavcev in med njimi Lojza. Zagrabilo ga je, da bi se iz njega ponorčeval pred kolegi. Kot kakšen star predvojni žandar je stopil pred mizo in *špotljivo* dejal: "Lojz, ali si včeraj na lesniko kaj dobil? Sprašujem zato, da bi vse tisto, kar je Lojz ujel, s kostmi vred pojedel."

Kolegi so se na glas zasmjeli, še posebej, ko je Herbert s kretnjami kazal Lojzev način ribolova.

Ko se je glasno krohotanje ponehalo, je Lojz počasi začel: "Tttttt ssi krrr deli nnnnnorce, čččče kurba, ti bom pa pppppa jazzzz povedal, kkkkkkkkak je blo. Jjjjje že res, dddd na lesnnnnnnikkke nisem dobu kkkkkaj drugggggega kot enega pppppoliccaja, grrra na druggggi palci in s kobilico pa sem ddddddobu tri lepe postrvi."

Policist Herbert je vidno zardel, ni pa bil samo rdeč, pač pa moder. Na hitro se je poslovil, sedel na moped in se odpeljal.

Lojz je še večkrat šel ribariti na tisti prostor, vendar ga policist Herbert ni šel nikdar več kontrolirat.

Zlatko Škrubej

*Za šalo ali zares?***DOKAZ**

Dva kuharja se pogovarjata, pa reče eden: Ali veš, da je oslič srbska riba?

- Srbska? Zakaj?
- Ker se končuje na -ič.

OD SMRTI

Jure vidi v službi sodelavca, ki je žalosten. Vpraša ga: Kaj te muči, prijatelj?

- Umrla mi je babica.
- O, moje sožalje. Od česa je pa umrla?
- Kaj pa vem. Verjetno od smrti.

NEMOGOČE

Pogovarjata se dva nogometaša, pa vpraša eden: Zakaj mrličiči ne morejo igrati nogometa?

- Smešno vprašanje; ker ne morejo postaviti živega zidu.

VATERPOLO

Tone vpraša prijatelja Črnogorca: Slišal sem, da Črnogorci zelo dobro igrate vaterpolo. Mi lahko poveš, kako to?

- Seveda lahko. To je edini šport, pri katerem se ne moremo znojiti.

POSLANSKI POGREB

Mož bere časopis in reče ženi: Včeraj so pokopali našega znanega poslanca.

- In?
- Krsto so desetkrat spustili in dvignili v grob, preden se je aplavz polegel.

ČAKA JESEN

Mož in žena sta v galeriji. Obstaneta pred sliko gole ženske, kateri vitalni deli so pokriti z listjem. Žena krene naprej, mož pa kar stoji in strmi v sliko.

Žena jezno vpraša: Hej, kaj pa čakaš?

Mož odvrne: Jesen.

V BROMU

Mož bere časopis in reče ženi: Menda so našli enega poštenega Slovenca.

Žena vpraša: Res? Kje?

- Ne bom ti razlagal, je že v bromu.

POLITIZIRANJE

Mož in žena na veliko politizirata, pa reče mož:

O zunanjih problemih Slovenije nočemo nič slišati.

Žena takoj doda: O notranjih pa molčimo.

NENEHNO SE SPREMINJA

Danica praznuje rojstni dan. Ker povabljenim noče povedati, koliko je stara, zaupa prijateljici: Jasno je, da nobena ženska ne more povedati svoje natančne starosti.

- Zakaj pa ne?
- Ker se ta nenehno spreminja.

NI IMELA ČASA

Mož jezno vpraša ženo: S kom hudiča si celo uro klepetala med vrati?

- S sosedo. Ni mogla vstopiti, ker se ji je grozno mudilo.

DRUGO VPRAŠANJE

Novinar vpraša politika: Kaj boste storili, če boste izvoljeni?

Politik odgovori: O tem sem, po pravici povedano, bolj malo razmišljal. Bolj se ubadam s tem, kaj bom, če ne bom izvoljen.

POPOLNOMA VSEENO

Gost v hotelu naroči ribo in natakar ga vpraša: Kakšno želite? Italijansko, francosko, japonsko ali slovensko?

Gost mirno odvrne: Mi je popolnoma vseeno, saj se ne bom pogovarjal z njo.

ZA NEKAJ BO

Kmet reče hčerki: Ne bi bilo slabo, če bi tvojega fanta, tistega z dolgimi lasmi in strganimi hlačami, kdaj pripeljala v vinograd.

- Pa saj ni za delo na vinogradu.
- Vem, a za strašilo bo pa dober.

SUMNIČAVO

Vrtnar obljubi stranki: Zagotavljam vam, da bo to drevo doživelo vsaj tristo let.

Stranka sumničavo: No to bomo pa še videli.

NA CARAINI

Na carini carinik vpraša: Imate kaj prijaviti?

- Ja, polovico svinje.
- Mrtve ali žive?

Dolgčas, ljubi dolgčas

Milena J. Cigler

Prejšnji teden sem priklicala (ne da bi ona slutila, kdo je klical) tržno inšpektorico. Gospa s kito kot Meta iz Cvetja v jeseni se je pripeljala prav do hišnega praga, potrobila trikrat in pokazala izkaznico, da je prava. Vendar še danes razmišljam, če je bila res prava, kajti začetno strogost sta kasneje zamenjali prijaznost in ustrežljivost in tako sva začeli delovni dan: "Kako ste prišli do takega števila koz? Saj to je neverjetno, 32 koz in 8 ovc," je na začetku povzdignila glas. "Gospa, če verjamete ali ne (in prosim, da nikomur ne črhnete) smo se povezali z nečakom, ki dela v londonskem observatoriju za kloniranje. Če greste z mano v hleve, boste videli, da so koze do pike enake. Začetna je imela črno liso na ušesu in zdaj jo imajo vse." "Bova šli pozneje, zdaj napišiva zapisnik. Kako je z mlekom? Menda ga zlivate po cesti?" "Ja, stvar je taka, da toliko kozlom nismo mogli naenkrat ponuditi stekleničke ali maminih seskov, pa smo iznašli bolj priročen način: mleko smo zlili po cesti, koze pa nagnali, da so ga pile, dokler ni presahnilo v zemljo, ampak na cesti gre to počasi, saj veste. Prodajali pa nismo nič!" "Kako to?" se je čudila gospa inšpektorica. "Zato, ker toliko ljudi pridrvi gledat to našo inovacijo z mlekom (in s kloniranjem), da bi bili ob obisk, tega pa nočem! Vse porabimo doma!" sem ponosno pojasnila. "Ampak kljub temu nam ostaja mleka. Ali vi mogoče poznate postopek za izdelavo feta sira?" sem boječe vprašala inšpektorico. "Ja, to je pa dolgotrajna zadeva, lahko vam pomagam, ampak mešati ga je treba štiri ure!" "Joj, ali vas lahko prosim, da ga vsaj od 11. do 12. ure mešate vi, ko bom šla polagat seno svoji drobnici?" "Pa kaj še, naj vam še pometem kuhinjo?" se je razkurila. "Nič, nič. Samo če bi vmes zamesili za orehovo potico, bi bila zelo hvaležna!" "Ženska, ali ste znoreli, kaj pa vam je, jaz sem tu ..." Medtem je zunaj zatrobilo. Stekla sem na balkon in videla, da so mi pripeljali novi pralni stroj in hladilnik. "Oh, gospa, nikogar ni doma, sosedje so v službi, hčerka tudi, ali mi pomagajte samo še te aparate znesti po stopnicah v kopalnico, prosim, prosim!" Ženska je že zavijala z očmi, vendar me ni pustila na cedilu. Pralni stroj sva celo priklopili. Štorija o plešočem pralnem stroju pa sledi, ko bosta prišla na obisk serviser in mehanik.

Ljudje se različno prehranjujemo; eni ne zdržijo brez mesa, eni obožujejo zelenjavo, nekateri oboje. To nas uvršča med mesojedce, vegetarijance, vegane in druge. Tudi načini priprave hrane so različni. Lahko jemo surova, kuhana, pečena, pražena, posušena in drugače pripravljena živila. Eden od načinov prehranjevanja je presnojedstvo. Gre za prehranjevanje z zgolj "živo hrano". To so surovo sadje, zelenjava, semena in oreščki v svoji izvorni, naravni obliki. Med presno hrano prištevamo tudi kalčke, divje rastline, sveže začimbe, t. i. super živila, morske rastline, fermentirana živila in suho sadje. Presna je tista hrana, ki ni bila toplotno obdelana na več kot 48 °C. Vzroki za odločitev za tak način prehranjevanja so različni in vsak se o tem odloči sam. V uredništvu o tem ne presojamo, smo pa odprti za različne poglede in mnenja.

Presna prehrana – pot k trdnemu zdravju in sreči

Pogovor z Milanom Hervolom

Sonja Duraj

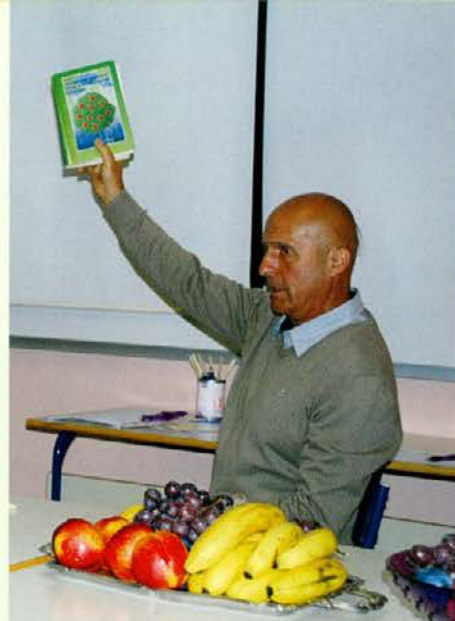
Slovenija lahko postane izvoznik kvalitetne hrane in ljudje bodo imeli delo. Le omejiti moramo pridelavo mesa, saj to zahteva vse preveč plodne zemlje. Na hektaru zemlje lahko prehranimo le 2 mesojedca, a 20 do 50 vegetarijancev oz. presnojedcev.

Že nekaj časa po Sloveniji potekajo zelo odmevna predavanja gospoda Milana Hervola, ki se že 21 let prehranjuje izključno s presno hrano in živi v tesnem stiku z naravo in njenimi zakoni. K zdravniku se odpravi le vsako peto leto, in to le zato, da bo znanecem zapustil uradni zapis o vplivu takega načina prehranjevanja na človeka, zdravniki pa se njegovemu zdravju in vitalnosti ne morejo načuditi.

V želji, da bi njegovo sporočilo doseglo čim več ljudi, bo pogovor z njim objavljen v različnih slovenskih časopisih in revijah in na spletu.

Ali lahko v izključno presni hrani vsaj približno tako uživamo kot v kuhani in pečeni, in če da, kako lahko to dosežemo?

Bolezni so tiste, ki prisilijo ljudi, da začno razmišljati in iskati rešitve na tem področju. Presna hrana je zagotovo v vseh

pogledih najboljša hrana, ki nam je na voljo. Če ne bi bilo tako, se sam ne bi že 21 let prehranjeval na ta način. Ko brbončice spravimo v red in iz telesa odpravimo strupe, kmalu ugotovimo, da je to zelo okusna hrana, ki se je lahko najemo do polnega zadovoljstva. Posledica takega prehranjevanja pa je še en užitek – trdno zdravje s čudovitim občutkom vitalnosti.

Kaj pa bi rekli o najpogostejšem pomisleku, ki ga navajajo zdravniki – kako je z vitaminom B12 in z beljakovinami?

Sadje in zelenjava, vključno z oreški, imata vse potrebne vitamine in minerale, odkrite in še ne odkrite, kot tudi dovolj beljakovin. Poglejte na primer slona in žirafu ali našega bika in konja – ti jedo le travo in listje. Človek bi se moral vprašati, od kod njim vitamin B12 in beljakovine. Vitamin B12 telo med drugim ustvarja tudi v lastnem prebavnem sistemu s pomočjo bakterij, ki so tam prisotne. Če sadje, zelenjavo in oreške jemo sveže, iz narave, zaužijemo vitamina B12 v izobilju. Stebelna zelena, na primer, ga ima 2,5-krat več kot meso. V trgovinah in hladilnicah pa tega vitamina res ni veliko, saj tam živila vse predolgo stojijo in so povrhu še močno kemično obdelana.

Glede beljakovin – kvalitetne beljakovine so predvsem v zeleni zelenjavi, v oreških, avokadu ... Te se z lahkoto vgradijo v celice telesa. Pri razgradnji živalskih beljakovin pa nastajajo odpadki, strupi in kisline, zato je večina ljudi zelo zakisanih. To pa je eden glavnih vzrokov bolezni.

Če bi bilo res, kar pravijo strokovnjaki, bi jaz, ki že tako dolgo nisem okusil mesa, moral imeti veliko problemov ali biti že mrtev, pa sem ves čas popolnoma zdrav.

Kogar zanima več o tej temi, mu toplo priporočam v branje knjige Helmuta Wandmakerja: Hočeš biti zdrav? ter Proč s kuhinjskim loncem! in Viktorije Boutenko Zeleno za življenje.

Zakaj je dobro, da hrane ne kuhamo in pečemo?

Vsa kuhana in pečena hrana je kislotvorna, kajti če jo kuhamo, jo uničujemo – naredimo mrtvo. Poleg tega ob prebavi tako toplotno obdelane hrane izgubljam do 70 % energije, dobimo pa le okoli 30 %, tako smo stalno v minusu. Zato ljudje tako hlastamo po tej hrani, ki pa naših celic nikoli ne more zares nasititi. Poleg tega pa maši ožilje in povzroča bolezni.

Pravite, da je za resnično zdravje dobro, da opustimo meso, mleko in mlečne izdelke, pšenično moko in riž ter celo vodo, ki naj bi jo nadomestili s tekočinami v sadju in zelenjavi. Seveda je pri starem načinu prehranjevanja voda še vedno potrebna.

Stres, ki ga živali doživljajo ob sodobni vzreji in ob tako krutem dejanju, kot je nasilna smrt, se preko mesa in mesnih izdelkov prenaša na človeka. Poleg tega je meso polno škodljivih maščob in raznih umetnih dodatkov. Če bi bil človek mesojedec, bi imel drugačen prebavni trakt. Vse mesojede živali imajo zelo kratek prebavni trakt, v našem, dolgem, pa mesne sestavine dobesedno gnijejo. Tudi naše čeljusti in zobovje sta namenjena žvečenju rastlinske in ne mesne hrane.

Podobno kot z mesom je tudi z mlekom, saj so tudi v njem živalske beljakovine, maščobe, dodane kemikalije. Grobi kalcij, ki ga vsebuje kravje mleko, se ne more dobro vezati v naše kosti in se zato nalaga ob sklepe in v žile. Fini, za človeka primerni kalcij je v materinem mleku in v rastlinski hrani. Zelo neusmiljeni smo tudi pri pridelavi mleka – krava se v 5 letih popolnoma izčrpa, za zahvalo pa jo na koncu še pojemo. Kravje mleko je namenjeno teličku in ne človeku. Veliko nepotrebnih napak delamo, zakoni narave pa nas za to kaznujejo, o čemer pričajo zdravniške čakalnice, bolnišnice in domovi za ostarele. Včasih se vprašam, kako dolgo bodo ljudje še sledili velikim reklamam, ki spodbujajo razvade, ki jim tako množično jemljejo zdravje in moč.

Tudi pšenici in rižu se je pametno izogibati, saj sta polna škroba. Že kot otroci smo iz škroba delali lepilo. To lepilo v našem telesu povzroča zamašitve in druge težave. Pridelana pšenica je včasih vsebovala 12 % škroba, danes ga vsebuje kar 45 %. Ko nas visoki pritisk ali kap opomnita, naj s svojim ravnanjem prenehamo, je pogosto že prepozno.

Ker človek uživa tako veliko neprimerne hrane, seveda potrebuje velike količine vode, da se vse to lahko premika skozi prebavni trakt, vgrajuje v

telo in se, kolikor je pač mogoče, čisti iz njega. A s trdo vodo, ki prihaja iz zemlje, v telo vnašamo apnenec, ki še dodatno pripomore k zamašitvam in drugim težavam. Poglejte, koliko ljudi je vsako leto operiranih zaradi tega. Človek bi moral piti deževnico ali bolje: jesti živila, pridelana na naravni način, sočno sadje in zelenjavo, kjer je obilo zdrave, prečiščene vode. Oba z ženo uživava tekočino na tak način, le zelo redko jo pijeva. Če tega ne počnete tudi vi, vam svetujem naslednje: večjo količino vode pustite vreti pribl. 10 minut, večino vode odlijte v drugo posodo za uporabo, zadnji liter pa zlijte v odtok. Tako boste dobili precej prečiščeno vodo, ki bo veliko boljša kot voda iz pipe ali plastenke.

Pomembno je tudi, da je presna hrana čim bolj naravno pridelana. Slovenija ima za razliko od nekaterih drugih dežel dovolj rodovitne, čeprav marsikje, žal, ne več neoporečne zemlje in najrazličnejših rastlin, da pri nas nihče ne bi smel biti lačen, kajne?

V Sloveniji ni prav dosti dobre, naravno pridelane hrane. Žal so mnoga naša polja že dodobra opustošena, kajti vsako leto zlivamo po njih kemikalije. Tla tam niso več humusna, temveč zbita in mrtva, v njih marsikje ni več deževnikov in drugih koristnih živalic. Navkljub temu je v Sloveniji še kar nekaj ljudi, ki skrbimo za zemljo, saj je slovenski narod narod vrtičkarjev. Vedno več je tudi osveščenih kmetov. A naše trgovine so še vedno prepolne nezdrave, uvožene hrane. Sadje in zelenjava sta pripeljana od daleč, prepogosto zorita v hladilnicah in tovornjakih in sta polna kemikalij. Ob tem pa imamo sami toliko zemlje, da bi lahko to hrano izvažali, namesto da jo uvažamo. Omejiti bi bilo treba vzrejo živali za zakol. Na hektaru zemlje lahko prehranimo le 2 mesojedca, a kar 20 do 50 vegetarijancev oz. presnojedcev. Plašijo nas, da ne bo dovolj hrane za vse, a predvsem zato, da bi lahko nekateri služili, iz nas pa so naredili poskusne zajce. Zakaj to dopuščamo?

Apeliram na državo in občine naj organizirajo zaposlovanje ljudi v ekološkem pridelovanju brezmesne hrane, brezposelnim pa naj s primernimi spodbudami omogočijo delo z zemljo. Slovenija lahko tako postane izvoznik hrane in ljudje bodo imeli delo.

Obenem tudi vabim posameznike, ki še kupujejo neprimerno hrano, naj vzamejo svojo usodo in svoje zdravje v svoje roke in si začnejo hrano pridelovati sami na svojih ali na urbanih vrtovih ali zaživijo na deželi kot osveščeni kmetje.

Ali lahko za konec bralcem zaupate svojo pomenljivo izkušnjo z boreliozo?

Kot presnojedec sem bil prepričan, da se ta bolezen po ugrizu klopa ne bo razvila, a žena je bila vendarle zaskrbljena, zato sem po dveh letih in pol odšel k zdravniku in pri pregledu krvi so ugotovili boreliozo. Zdravnica me je hotela poslati k specialistu v Novo mesto, kar sem odklonil, boreliozna pa se do danes, po 15 letih ni razvila in nimam nobenih težav. Če bi prešel nazaj na kuhano hrano, bi se zagotovo aktiviral. Tudi če nas napadejo virusi ali bakterije, telo, če je čisto, z njimi z lahkoto opravi. Iz nosa se pocedi, kar traja od 3 do 8 ur. Če zbolimo za gripo, pa nas visoka temperatura in bolečine prisilijo k postu, kar pomeni, da se tudi v tem primeru telo želi očistiti samo. A na žalost ljudje zaustavljamo tako čiščenje z antibiotiki, ki imajo mnoge stranske učinke, po večkratni uporabi pa niti ne delujejo več. Tudi tu poskušamo porušeno ravnovesje vzpostavljati z novimi napakami.

Zdi se, kot da sodobnemu človeku manjka predvsem modrosti ...

Človek bi moral zase vzeti le toliko, da preprosto in naravno živi svoje življenje, mi pa smo zašli v kopičenje materialnih dobrin in v prekomerno čutno zadovoljevanje, kar nas v osnovi nikoli ne more zares zadovoljiti. Več denarja, več dela, več skrbi. Izbirajte. Tudi zemlja ne bo prenesla našega neusmiljenega uničevanja. Na kaj smo sploh lahko ponosni? Čez 5000 neneravnih snovi, ki škodijo tako nam kot naravi in ki jih pravzaprav sploh ne potrebujemo, kroži med nami.

Slovenija ima dovolj zemlje, gozdov, kamenja in drugih naravnih materialov za gradnjo enostavnih in funkcionalnih hiš za preprosto življenje in visoko razmišljanje, kar naj bi bil smoter življenja. Smisel in cilj človeškega življenja je spoštljivo in razveseljujoče sodelovanje s stvarstvom in miren odhod "domov". Nikoli ne boste izvedeli, ali je to, o čemer govorim, res, če ne boste naredili spremembe v svojem življenju in ob tem ugotovili, kako smo bili prevarani. Naj vam bo pot, ki jo vsak izmed nas na neki način išče, lahka. In ne nazadnje – zakaj bi človek moral umirati v trpljenju zaradi bolezni? Zakaj ne bi raje odšel le zaradi starosti, spokojno in z nasmehom na obrazu?

Gospod Hervol posreduje svoje znanje in izkušnje na brezplačnih predavanjih po vsej Sloveniji. Pokličete ga lahko po telefonu 051 425 799.

Gozdno-lesna veriga GG Slovenj Gradec

Trudimo se, da lesu, ki zraste pri nas, dodamo kar največjo vrednost, pri čemer zaposlujemo ljudi, ki živijo in delajo pri nas. Približno polovico hlodovine pridobimo iz državnih gozdov, vsaj še enkrat toliko pa je odkupimo od gozdnih posestnikov.

Prednosti, ki jih ima gozdni posestnik z oddajo svoje hlodovine GG Slovenj Gradec:

- odkup hlodovine smreke, jelke, macesna, bora in bukve po pošteni ceni in plačilo v 30 dneh
- odkup hlodovine vseh dolžin, debelin in kvalitete ter organiziran odvoz sortimentov
- odkup lesa na panju in organizirana sečnja ter spravilo lesa
- elektronski prevzem lesa na našem skladišču
- izdelava poročila o pavšalnem nadomestilu za prodajo okroglega lesa za preteklo leto
- bonusi za dobavo hlodovine

Kontaktne osebe za odkup:

Božo Vrhnjak, vodja odkupa, tel. 031 575 172; e-pošta bozo.vrhnjak@gg-sg.si

Robert Uršej, odkupovalec, tel. 051 606 872; e-pošta robert.ursej@gg-sg.si

Ivan Martini, odkupovalec, tel. 041 656 005

Prosimo, da z omenjenimi osebami navežete stik in radi se bodo oglasili pri vas in se z vami dogovorili o podrobnostih.

Z oddajo hlodovine GG-ju Slovenj Gradec boste naredili veliko koristnega zase in z zagotovitvijo zaposlitve tudi za našo skupnost.

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.**